

الحمد لله الذي جعل هذا الكتاب من كتب المطالبين

١٣٠٩

کافیه

مصنفه فی تحقیق عالم التیق قدوة التکلیف بیده المقتضین بان الله الدین حضرت ابو عمر جمال الدین بالکلیان

CHECKED

ماشیہ مستقلة سملیہ

شریف

مصنفه علی بن محمد حنفی سید شریف جرجانی

محشی بحاشی مفید و جید

مبتدئ از شرح جامعہ رسیدن الیہ تحقیق بعض الحاشی شرح جامی حاشیہ عبد الغفور حاشیہ عبد الرحمن جامع النعمان

Checked
1937

(مستربہ)

مولوی محمد عبد المجید صاحب راسوی اسلام آبادی

(بظریعہ تدریس و تزیین شایسته بکتابت و تصحیح)

۳۹ ۱۳۳۹

حسب ما بین برادر کم جناب حاجی محمد عبد القیوم صاحب کتابت کلمتہ و بیسالی اسکول تدریس بہار تہام کمترین محمد الدین

در مطبع قزوینی و قزوینی کابل و طبع نیکو علی بن محمد مطبوعہ

فصل اول در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل دوم در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل سوم در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل اول در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل دوم در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل سوم در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

بسم الله الرحمن الرحيم

اَلْكَلِمَةُ لَفْظٌ وَضَعَ لِمَعْنَى مُفْرَدٍ بِهِ اسْمٌ وَفَعْلٌ
وَحَرْفٌ لِأَنَّهَا أَمَّا أَنْ تَدُلَّ عَلَى مَعْنَى فَنَفْسُهَا
أَوَّلًا. الثَّانِي الْحَرْفُ وَالْأَوَّلُ أَمَّا أَنْ يَقْتَضِيَ كَلِمَةً
الْأَوَّلُ ثَلَاثَةً أَوَّلًا. الثَّانِي لَأَسْمٌ وَالْأَوَّلُ لَفْعٌ

فصل اول در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل دوم در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

فصل سوم در بیان اقسام لغت
لغت را سه قسم می دانند اول لغت عامیانه که در میان مردم جاریست و دوم لغت ادبی که در کتب معتبره است و سوم لغت فنی که در میان اصناف خاصه است

و قد علم بذلك حد كل واحد منها الكلام
 ما تضمن كلمتين بالاسناد ولا يتاني ذلك الا
 في ثمين او اسم وفعل لا اسم ما دل على
 معنى في نفسه غير مقترن باحد الاثر من الثلثة
 ومن خواصه دخول اللام والجر والتنوين والاضافة

و قد علم بذلك حد كل واحد منها الكلام
 ما تضمن كلمتين بالاسناد ولا يتاني ذلك الا
 في ثمين او اسم وفعل لا اسم ما دل على
 معنى في نفسه غير مقترن باحد الاثر من الثلثة
 ومن خواصه دخول اللام والجر والتنوين والاضافة

و قد علم بذلك حد كل واحد منها الكلام
 ما تضمن كلمتين بالاسناد ولا يتاني ذلك الا
 في ثمين او اسم وفعل لا اسم ما دل على
 معنى في نفسه غير مقترن باحد الاثر من الثلثة
 ومن خواصه دخول اللام والجر والتنوين والاضافة

و قد علم بذلك حد كل واحد منها الكلام
 ما تضمن كلمتين بالاسناد ولا يتاني ذلك الا
 في ثمين او اسم وفعل لا اسم ما دل على
 معنى في نفسه غير مقترن باحد الاثر من الثلثة
 ومن خواصه دخول اللام والجر والتنوين والاضافة

و قد علم بذلك حد كل واحد منها الكلام
 ما تضمن كلمتين بالاسناد ولا يتاني ذلك الا
 في ثمين او اسم وفعل لا اسم ما دل على
 معنى في نفسه غير مقترن باحد الاثر من الثلثة
 ومن خواصه دخول اللام والجر والتنوين والاضافة

و قد علم بذلك حد كل واحد منها الكلام
 ما تضمن كلمتين بالاسناد ولا يتاني ذلك الا
 في ثمين او اسم وفعل لا اسم ما دل على
 معنى في نفسه غير مقترن باحد الاثر من الثلثة
 ومن خواصه دخول اللام والجر والتنوين والاضافة

وَالْإِسْنَادُ إِلَيْهِ وَهُوَ مُعَرَّبٌ وَمَبْنِيٌّ - فَاَلْمُعَرَّبُ
 الْمُرَكَّبُ الَّذِي لَمْ يُسَبِّحْهُ مَنَّةً لِأَصْلِ وَحِكْمَةٍ
 أَنْ يَخْتَلِفَ آخِرُهُ بِاخْتِلَافِ الْعَوَامِلِ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 لِأَعْرَابٍ مِمَّا اخْتَلَفَ آخِرُهُ بِهِ لِيُذَلَّ عَلَى
 الْمَعْنَى الْمُعْتَوِرَةِ عَلَيْهِ - وَأَنْوَاعُهُ رَفْعٌ وَنَصْبٌ
 وَجَرٌّ - قَالَ رَفَعَهُ عَلَّمَ الْفَاعِلُ عَلَيْهِ - وَالنَّصْبُ عِلْمُ
 الْمَفْعُولِيَّةِ وَالْجَرُّ عِلْمُ لِإِضَافَةٍ - الْعَامِلُ بِأَبٍ
 يُتَقَوَّمُ الْمَعْنَى الْمُقْتَضَى لِلأَعْرَابِ فَالْمَعْرُوفُ الْمُنْصَرَفُ
 وَالْجَمْعُ الْمَكْسَرُ الْمُنْصَرَفُ بِالنَّصْبِ رَفْعًا وَالْفَتْحَ

وَقَدْ تَعَرَّفْنَا إِلَى أَنَّ الْمُرَكَّبَ الْمَبْنِيَّ هُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا

وَقَدْ تَعَرَّفْنَا إِلَى أَنَّ الْمُرَكَّبَ الْمَبْنِيَّ هُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا

وَقَدْ تَعَرَّفْنَا إِلَى أَنَّ الْمُرَكَّبَ الْمَبْنِيَّ هُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا

وَقَدْ تَعَرَّفْنَا إِلَى أَنَّ الْمُرَكَّبَ الْمَبْنِيَّ هُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا

وَقَدْ تَعَرَّفْنَا إِلَى أَنَّ الْمُرَكَّبَ الْمَبْنِيَّ هُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا
 وَهُوَ الْمُرَكَّبُ الْمَبْنِيٌّ وَهُوَ الَّذِي لَا يَخْتَلِفُ لَفْظًا وَتَقْدِيرًا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

بسیار است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب
 است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب
 است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب
 است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب

الجمعة شرطها ان تكون علمية في العجمه وتحرك
 الاوسط او الزيادة على الثلثة فنقح
 منصور وشتر و ابراهيم ممتنع الجمع
 شرطه صبغة ممتنع للجموع بغيرها
 كمساجد ومصاريف واقا فانية فمنه وجها

فانما هو الذي
 في قوله تعالى
 انما هو الذي
 في قوله تعالى
 انما هو الذي
 في قوله تعالى

در این کتاب که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب
 است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب
 است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب
 است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب

بسیار است که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب

فانما هو الذي
 في قوله تعالى
 انما هو الذي
 في قوله تعالى
 انما هو الذي

در این کتاب که از این نظر در میان مردم و بعضی از اهل علم و ادب

(Faint handwritten notes or bleed-through from another page)

[illegible]

واخذ جميع الباب بالام وبلاضافه يحكى بالسر

وخالف سبويه الأخفش في مثل آخره
إذا نكر اعتبار اللفظ بعد التذكير ولا يلزمه
باب حاتم لما يلزم من اعتبار النضاد في حكم
واحد وجميع الباب باللام أو بالاضافة نحو بالكسر

(Marginal notes on the left side of the main text block, including phrases like "وخالف سبويه الأخفش في مثل آخره" and "باب حاتم لما يلزم من اعتبار النضاد في حكم واحد وجميع الباب باللام أو بالاضافة نحو بالكسر")

(Marginal notes on the right side of the main text block, including phrases like "وخالف سبويه الأخفش في مثل آخره" and "باب حاتم لما يلزم من اعتبار النضاد في حكم واحد وجميع الباب باللام أو بالاضافة نحو بالكسر")

(Marginal notes at the bottom of the main text block, including phrases like "وخالف سبويه الأخفش في مثل آخره" and "باب حاتم لما يلزم من اعتبار النضاد في حكم واحد وجميع الباب باللام أو بالاضافة نحو بالكسر")

٢٠٠٠

پیش فرمود ۱۷

حل مسئله ۱۴

عہدہ

نزدیک یعنی متصل شود

—

هو ما اشتهل على علم الفاعلية فمته الفاعل
 وهو ما اشتهل به الفعل او شبهه وقدم عليه على
 جهة قيا به به مثل قام زيد - وزيد قائم الوله -
 ولا اصل ان يلى الفعل - فلذلك جاز ضرب علامه
 زيد - وامتنع ضرب علامه زيدا - واذا اشتهل

هو ما اشتهل على علم الفاعلية فمته الفاعل
 وهو ما اشتهل به الفعل او شبهه وقدم عليه على
 جهة قيا به به مثل قام زيد - وزيد قائم الوله -
 ولا اصل ان يلى الفعل - فلذلك جاز ضرب علامه
 زيد - وامتنع ضرب علامه زيدا - واذا اشتهل

هو ما اشتهل على علم الفاعلية فمته الفاعل
 وهو ما اشتهل به الفعل او شبهه وقدم عليه على
 جهة قيا به به مثل قام زيد - وزيد قائم الوله -
 ولا اصل ان يلى الفعل - فلذلك جاز ضرب علامه
 زيد - وامتنع ضرب علامه زيدا - واذا اشتهل

هو ما اشتهل على علم الفاعلية فمته الفاعل
 وهو ما اشتهل به الفعل او شبهه وقدم عليه على
 جهة قيا به به مثل قام زيد - وزيد قائم الوله -
 ولا اصل ان يلى الفعل - فلذلك جاز ضرب علامه
 زيد - وامتنع ضرب علامه زيدا - واذا اشتهل

الاعراب فيهما لفظا والقرينة او كان ضمير

متصلا او وقع مفعول به بعد الا ان شاء الله

تقديمه واذا اتصل به ضمير مفعول به

بعد الا او مضافا او اتصل به مفعول به

متصل ووجه تأخيرته وقد يجزى ان

القيام قرينة جازا في مثل زيد بن قاص

في لسانك يزيد غدا في لسانك

الطوائف ووجهها في مثل وان احسن

المشركين استشارك وقد يجزى في مثل

وإذا اتصلت به ضمير مفعول به

متصلا او وقع مفعول به بعد الا

تقديمه واذا اتصل به ضمير مفعول به

بعد الا او مضافا او اتصل به مفعول به

Handwritten marginal notes in Arabic script, likely providing grammatical explanations or examples related to the main text.

Main body of handwritten text in Arabic script, containing the printed text and additional handwritten notes.

نعم من قال اقام زيد - واذا تأنع الفعلان
 ظاهر بعدهما فقد يكون في افعالية مثل ضربني
 واكرمني زيد - وفي مفعولية مثل ضربت واكرمت زيد
 وفي افعالية والمفعولية مختلفين - ويختار البصريون
 افعال لثاني - والكوفيون لا أول فان اعملت لثاني
 اضرمت الفاعل في الأول على وفي الظاهر دون

نعم من قال اقام زيد - واذا تأنع الفعلان
 ظاهر بعدهما فقد يكون في افعالية مثل ضربني
 واكرمني زيد - وفي مفعولية مثل ضربت واكرمت زيد
 وفي افعالية والمفعولية مختلفين - ويختار البصريون
 افعال لثاني - والكوفيون لا أول فان اعملت لثاني
 اضرمت الفاعل في الأول على وفي الظاهر دون

نعم من قال اقام زيد - واذا تأنع الفعلان
 ظاهر بعدهما فقد يكون في افعالية مثل ضربني
 واكرمني زيد - وفي مفعولية مثل ضربت واكرمت زيد
 وفي افعالية والمفعولية مختلفين - ويختار البصريون
 افعال لثاني - والكوفيون لا أول فان اعملت لثاني
 اضرمت الفاعل في الأول على وفي الظاهر دون

نعم من قال اقام زيد - واذا تأنع الفعلان
 ظاهر بعدهما فقد يكون في افعالية مثل ضربني
 واكرمني زيد - وفي مفعولية مثل ضربت واكرمت زيد
 وفي افعالية والمفعولية مختلفين - ويختار البصريون
 افعال لثاني - والكوفيون لا أول فان اعملت لثاني
 اضرمت الفاعل في الأول على وفي الظاهر دون

نعم من قال اقام زيد - واذا تأنع الفعلان
 ظاهر بعدهما فقد يكون في افعالية مثل ضربني
 واكرمني زيد - وفي مفعولية مثل ضربت واكرمت زيد
 وفي افعالية والمفعولية مختلفين - ويختار البصريون
 افعال لثاني - والكوفيون لا أول فان اعملت لثاني
 اضرمت الفاعل في الأول على وفي الظاهر دون

نعم من قال اقام زيد - واذا تأنع الفعلان
 ظاهر بعدهما فقد يكون في افعالية مثل ضربني
 واكرمني زيد - وفي مفعولية مثل ضربت واكرمت زيد
 وفي افعالية والمفعولية مختلفين - ويختار البصريون
 افعال لثاني - والكوفيون لا أول فان اعملت لثاني
 اضرمت الفاعل في الأول على وفي الظاهر دون

المفعول على المختار لا أن يمنع مانع فقط

۱- در این کتاب که در این کتاب
 ۲- در این کتاب که در این کتاب
 ۳- در این کتاب که در این کتاب
 ۴- در این کتاب که در این کتاب
 ۵- در این کتاب که در این کتاب
 ۶- در این کتاب که در این کتاب
 ۷- در این کتاب که در این کتاب
 ۸- در این کتاب که در این کتاب
 ۹- در این کتاب که در این کتاب
 ۱۰- در این کتاب که در این کتاب

[illegible]

1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 26

دین و دنیا را در یک کف دست گرفته و در کف دیگر دست
 که در میان عالم است و در کف دیگر دست که در میان
 عالم است و در کف دیگر دست که در میان عالم است

سَلَامٌ عَلَيْكَ وَالْحَبْرُ قَدْ يَكُونُ جُحْلًا مِثْلُ زَيْدٍ

[illegible]

التقديم ومن ثم جاز في داره زيد واقمنه
صاحبها في الدار وقد يكون المبتدأ نكرة اذا
تخصصت بوجه مماثل ولعبد مؤمن خير
من مشرك وارجل في الدار امراة وما
أحد خير منك وشرا ههنا ناب وفي الدار رجل
وسلام عليك والحد قد يكون جملة مثل زيد

[illegible]

والمستند بهما وقد حذف المبتدأ القيام
 قرينه جواز القول المستعمل لهلال والله والخبر
 جوازاً مثل خرجت فاذا السبحة ووجوباً فيما
 التزم في موضع غير مثل ولا زيد كان كذا
 وضمي زيدا قائماً وكل رجل ضيعت وعمره
 لا فعل كذا خبيراً وأخوانها هو المستند بعد

والحق بعضهم ان هما وقد حذف المبتدأ القيام
 قرينه جواز القول المستعمل لهلال والله والخبر
 جوازاً مثل خرجت فاذا السبحة ووجوباً فيما
 التزم في موضع غير مثل ولا زيد كان كذا
 وضمي زيدا قائماً وكل رجل ضيعت وعمره
 لا فعل كذا خبيراً وأخوانها هو المستند بعد

هذا هو المستند بهما وقد حذف المبتدأ القيام
 قرينه جواز القول المستعمل لهلال والله والخبر
 جوازاً مثل خرجت فاذا السبحة ووجوباً فيما
 التزم في موضع غير مثل ولا زيد كان كذا
 وضمي زيدا قائماً وكل رجل ضيعت وعمره
 لا فعل كذا خبيراً وأخوانها هو المستند بعد

هذا هو المستند بهما وقد حذف المبتدأ القيام
 قرينه جواز القول المستعمل لهلال والله والخبر
 جوازاً مثل خرجت فاذا السبحة ووجوباً فيما
 التزم في موضع غير مثل ولا زيد كان كذا
 وضمي زيدا قائماً وكل رجل ضيعت وعمره
 لا فعل كذا خبيراً وأخوانها هو المستند بعد

هذا هو المستند بهما وقد حذف المبتدأ القيام
 قرينه جواز القول المستعمل لهلال والله والخبر
 جوازاً مثل خرجت فاذا السبحة ووجوباً فيما
 التزم في موضع غير مثل ولا زيد كان كذا
 وضمي زيدا قائماً وكل رجل ضيعت وعمره
 لا فعل كذا خبيراً وأخوانها هو المستند بعد

هذا هو المستند بهما وقد حذف المبتدأ القيام
 قرينه جواز القول المستعمل لهلال والله والخبر
 جوازاً مثل خرجت فاذا السبحة ووجوباً فيما
 التزم في موضع غير مثل ولا زيد كان كذا
 وضمي زيدا قائماً وكل رجل ضيعت وعمره
 لا فعل كذا خبيراً وأخوانها هو المستند بعد

هو ما اشتمل على علمه الفعولية من العلم بطريق

[illegible]

دخول هذه المحروبة مثل ان شريدا قاذرة
وامرؤ كاهن من بني اسرائيل في تقديسه
اذا كان طرفا خبرها التي لتغلي الجنس هو المسمه
بعد دخولها مثل كاهن لا تم زحل نظريه فيها
ويجذب كثيرا ويؤتي لا يتيقنونه اسمها
المشتمتين بلبه هو المسند اليه في اخويه مثل
ما زيد قائما ولا رجى فضلا منك بوه في شاذ
المنصوبات
هو ما شتم على علمه الفعولية في المنه اطلاق
المنصوبات
المنصوبات
المنصوبات

و هو اسم فاعله فاعل فعل مذكور بمعناه وقد يكون
 للتأكيد والنوع والعداء نحو جلستُ جلوساً وجلسه
 وجلسته فالأول لا يثنى ولا يجمع بخلاف أخويه
 وقد يكون بغير لفظه نحو قعدتُ جلوساً وقد يُحذف
 الفعل لقيام قرينة جوازاً لقولك لمن قدم خير
 مقدم ووجوباً كما مثل سقياً ورعيّاً وخبيثه
 وجد عاً وحمداً وشكراً وعجباً وقياساً في مواضع
 منها ما وقع مثبتاً بعد نفى ومعنى نفى داخل
 على ضم لا يكون خيراً عنه أو وقع مكرراً نحو ما أنت
 الأسير وما أنت الأسير الأسير وما أنت سيرا
 وزيد سيرا سيرا ومنها ما وقع تفضيلاً لا ثراً

و هو اسم فاعله فاعل فعل مذكور بمعناه وقد يكون
 للتأكيد والنوع والعداء نحو جلستُ جلوساً وجلسه
 وجلسته فالأول لا يثنى ولا يجمع بخلاف أخويه
 وقد يكون بغير لفظه نحو قعدتُ جلوساً وقد يُحذف
 الفعل لقيام قرينة جوازاً لقولك لمن قدم خير
 مقدم ووجوباً كما مثل سقياً ورعيّاً وخبيثه
 وجد عاً وحمداً وشكراً وعجباً وقياساً في مواضع
 منها ما وقع مثبتاً بعد نفى ومعنى نفى داخل
 على ضم لا يكون خيراً عنه أو وقع مكرراً نحو ما أنت
 الأسير وما أنت الأسير الأسير وما أنت سيرا
 وزيد سيرا سيرا ومنها ما وقع تفضيلاً لا ثراً

و هو اسم فاعله فاعل فعل مذكور بمعناه وقد يكون
 للتأكيد والنوع والعداء نحو جلستُ جلوساً وجلسه
 وجلسته فالأول لا يثنى ولا يجمع بخلاف أخويه
 وقد يكون بغير لفظه نحو قعدتُ جلوساً وقد يُحذف
 الفعل لقيام قرينة جوازاً لقولك لمن قدم خير
 مقدم ووجوباً كما مثل سقياً ورعيّاً وخبيثه
 وجد عاً وحمداً وشكراً وعجباً وقياساً في مواضع
 منها ما وقع مثبتاً بعد نفى ومعنى نفى داخل
 على ضم لا يكون خيراً عنه أو وقع مكرراً نحو ما أنت
 الأسير وما أنت الأسير الأسير وما أنت سيرا
 وزيد سيرا سيرا ومنها ما وقع تفضيلاً لا ثراً

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

عليه فعل لفاعل موضوع زيد. وقد تقدم
على الفعل نحو زيداً ضربت. وقد يحذف الفعل
ليقام قرينه جوازاً لقولك زيداً لمن قال من
ضرب. ووجوباً في أربعة مواضع: الأولى سماعي
نحو امرأته ونفسه. وأنت مؤخر الكثرة وأهلاً و
سهلاً. الثاني المنادى. وهو المطلوب أقباله
بحرف نائب مناب ادعوك فظاً. وتقديره
ويبنى على ما يرفع به أن كان مفعلاً منصوباً
مثل يا زيد ويا رجلاً. ويا زيداً. ويا زيدن
ويحذف بلام الاستغناء نحو يا كزيد ونفسي
إلحاق الفيا ولا كأم في نحو يا زيدا وينصب

[illegible][illegible]

[illegible]

Handwritten marginal notes at the top of the page, including phrases like "والمعطوف غير ما ذكره حكم حكم المستقل مطلقا" and "والعلم الموصوف بابن مضافا الى علم اخو مختار".

والمعطوف غير ما ذكره حكم حكم المستقل مطلقا
والعلم الموصوف بابن مضافا الى علم اخو مختار
فقطه واذا ائودى المعرف باللام قال يا ايها
الرجل ويا هذا الرجل ويا ايها الرجل والتموه
نفع الرجل لانه المقصود بالنداء وتوابعه لانها
توابعه معنوي وقالوا يا الله خاتمة ولك في مثل
يا نعيم نعيم عدي الضم والنصب والصفات الى

Handwritten marginal notes in the bottom left section, continuing the grammatical discussion.

Handwritten marginal notes in the bottom right section, continuing the grammatical discussion.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including phrases like "والمعطوف غير ما ذكره حكم حكم المستقل مطلقا" and "والعلم الموصوف بابن مضافا الى علم اخو مختار".

[illegible]

فِي آخِرِهِ - فَإِنْ خِفْتَ اللَّبْسَ قُلْتَ وَاعْلَامِكُنَّ
 وَاعْلَامُكُمْ وَه - وَلَكَ الْهَاءُ فِي الْوَقْفِ وَلَا يَنْدُبُ
 إِلَّا الْمَعْرُوفُ فَلَا يُقَالُ وَارْجُلَاهُ وَأَمْتَعُ وَازِيدُ
 الطَّوِيلَةُ خَلَا فَا لِيُؤْنَسَ وَيَجُوزُ حَذْفُ حَرْفِ
 الدَّاءِ لِأَمْعِ اسْمِ الْجِنْسِ وَالْإِشَارَةِ وَالْمُسْتَعَارَةِ
 وَالْمَنْدُوبِ نَحْوُ يُوسُفُ اعْرِضْ عَنْ هَذَا وَآيَاهَا
 الرَّجُلُ وَشَذَّ أَصْبَحَ لَيْلٍ وَاقْتَدَ مَحْشُوقٌ وَطَرَقَ
 كَرَاهٍ وَقَدْ يُحْدَفُ الْمُنَادَى لِإِقْيَامِ قَرِينَةٍ جَوَازًا
 مِثْلُ الْآيَةِ اسْجُدْ وَأَوَّالِ الثَّلَاثُ بِأَخْصَرِ عَامِلِهِ
 عَلَى شَرِيطَةِ التَّقْسِيرِ وَهُوَ كُلُّ اسْمٍ بَعْدَهُ فِعْلٌ
 أَوْ شِبْهُهُ مُسْتَعْلَقٌ عَنْهُ بِضَمِيرٍ أَوْ مُتَعَلِّقٌ بِحَيْثُ

٣٥

في آخره فان خفت اللبس قلت واعلامك
 واعلامكم وه ولك الهاء في الوقف ولا يندب
 الا المعروف فلا يقال وارجلاه وامتع وازيد
 الطويلة خلا فاليونس ويجوز حذف حرف
 الداء لامع اسم الجنس والاشارة والمستعار
 والمندوب نحو يوسف اعرض عن هذا وايها
 الرجل وشذ اصبح ليل واقتد محشوق وطرق
 كراه وقد يحذف المنادى لقيام قرينة جوازا
 مثل الا يا اسجد واو والثلث باخصر عامله
 على شريطة التقسير وهو كل اسم بعده فعل
 او شبهه مستعلق عنه بضمير او متعلق بحيث

في آخره فان خفت اللبس قلت واعلامك
 واعلامكم وه ولك الهاء في الوقف ولا يندب
 الا المعروف فلا يقال وارجلاه وامتع وازيد
 الطويلة خلا فاليونس ويجوز حذف حرف
 الداء لامع اسم الجنس والاشارة والمستعار
 والمندوب نحو يوسف اعرض عن هذا وايها
 الرجل وشذ اصبح ليل واقتد محشوق وطرق
 كراه وقد يحذف المنادى لقيام قرينة جوازا
 مثل الا يا اسجد واو والثلث باخصر عامله
 على شريطة التقسير وهو كل اسم بعده فعل
 او شبهه مستعلق عنه بضمير او متعلق بحيث

في آخره فان خفت اللبس قلت واعلامك
 واعلامكم وه ولك الهاء في الوقف ولا يندب
 الا المعروف فلا يقال وارجلاه وامتع وازيد
 الطويلة خلا فاليونس ويجوز حذف حرف
 الداء لامع اسم الجنس والاشارة والمستعار
 والمندوب نحو يوسف اعرض عن هذا وايها
 الرجل وشذ اصبح ليل واقتد محشوق وطرق
 كراه وقد يحذف المنادى لقيام قرينة جوازا
 مثل الا يا اسجد واو والثلث باخصر عامله
 على شريطة التقسير وهو كل اسم بعده فعل
 او شبهه مستعلق عنه بضمير او متعلق بحيث

وحيث وفي الأمر والنهي إذ هي مواقع الفعل و
 عند خوف كسب المفسر بالصفة مثل إنا كل شئ
 خلقنا به بقدره ويسمى الأمران في مثل زيد
 قام وعمر والكمث ووجب التصب بعد حرف الشرط
 وحرف النقص مثل أن زيداً ضوئاً ضوئاً
 ولا زيداً ضوئاً وليس مثل زيد ذهب به منه
 الرفع وكذلك كل شئ فعلوه في الزجر وهو الزانية

وحيث وفي الأمر والنهي إذ هي مواقع الفعل و
 عند خوف كسب المفسر بالصفة مثل إنا كل شئ
 خلقنا به بقدره ويسمى الأمران في مثل زيد
 قام وعمر والكمث ووجب التصب بعد حرف الشرط
 وحرف النقص مثل أن زيداً ضوئاً ضوئاً
 ولا زيداً ضوئاً وليس مثل زيد ذهب به منه
 الرفع وكذلك كل شئ فعلوه في الزجر وهو الزانية

وحيث وفي الأمر والنهي إذ هي مواقع الفعل و
 عند خوف كسب المفسر بالصفة مثل إنا كل شئ
 خلقنا به بقدره ويسمى الأمران في مثل زيد
 قام وعمر والكمث ووجب التصب بعد حرف الشرط
 وحرف النقص مثل أن زيداً ضوئاً ضوئاً
 ولا زيداً ضوئاً وليس مثل زيد ذهب به منه
 الرفع وكذلك كل شئ فعلوه في الزجر وهو الزانية

وحيث وفي الأمر والنهي إذ هي مواقع الفعل و
 عند خوف كسب المفسر بالصفة مثل إنا كل شئ
 خلقنا به بقدره ويسمى الأمران في مثل زيد
 قام وعمر والكمث ووجب التصب بعد حرف الشرط
 وحرف النقص مثل أن زيداً ضوئاً ضوئاً
 ولا زيداً ضوئاً وليس مثل زيد ذهب به منه
 الرفع وكذلك كل شئ فعلوه في الزجر وهو الزانية

وحيث وفي الأمر والنهي إذ هي مواقع الفعل و
 عند خوف كسب المفسر بالصفة مثل إنا كل شئ
 خلقنا به بقدره ويسمى الأمران في مثل زيد
 قام وعمر والكمث ووجب التصب بعد حرف الشرط
 وحرف النقص مثل أن زيداً ضوئاً ضوئاً
 ولا زيداً ضوئاً وليس مثل زيد ذهب به منه
 الرفع وكذلك كل شئ فعلوه في الزجر وهو الزانية

وَالزَّانِي فَاحْلِدْ وَاکْلٌ وَاحِدٌ مِنْهَا مائة جلد
 الفاء بمعنى الشرط عند المأبود وجملة ان عند
 سيبويه ولا فالحتمار النصب والوجه التحذير
 وهو معمول بتقدير ايق تحذيرا عما بعده اودكر
 المحذو منه مكررا امثلا اياك ولاسد وایاک
 وان تحذف والطريق الطريق وتقول اياك
 من الاسد ومن ان تحذف واياك ان تحذف
 بتقدير من ولا تقول اياك الاسد لامتناع
 بتقدير من المفعول فيه هو ما فعل فيه فعل مذکور
 من زمان او مكان وشرط تصيب بتقدير في وظرف
 الزمان كما تقبل ذلك وظرف المكان ان كان

وَالزَّانِي فَاحْلِدْ وَاکْلٌ وَاحِدٌ مِنْهَا مائة جلد
 الفاء بمعنى الشرط عند المأبود وجملة ان عند
 سيبويه ولا فالحتمار النصب والوجه التحذير
 وهو معمول بتقدير ايق تحذيرا عما بعده اودكر
 المحذو منه مكررا امثلا اياك ولاسد وایاک
 وان تحذف والطريق الطريق وتقول اياك
 من الاسد ومن ان تحذف واياك ان تحذف
 بتقدير من ولا تقول اياك الاسد لامتناع
 بتقدير من المفعول فيه هو ما فعل فيه فعل مذکور
 من زمان او مكان وشرط تصيب بتقدير في وظرف
 الزمان كما تقبل ذلك وظرف المكان ان كان

وَالزَّانِي فَاحْلِدْ وَاکْلٌ وَاحِدٌ مِنْهَا مائة جلد
 الفاء بمعنى الشرط عند المأبود وجملة ان عند
 سيبويه ولا فالحتمار النصب والوجه التحذير
 وهو معمول بتقدير ايق تحذيرا عما بعده اودكر
 المحذو منه مكررا امثلا اياك ولاسد وایاک
 وان تحذف والطريق الطريق وتقول اياك
 من الاسد ومن ان تحذف واياك ان تحذف
 بتقدير من ولا تقول اياك الاسد لامتناع
 بتقدير من المفعول فيه هو ما فعل فيه فعل مذکور
 من زمان او مكان وشرط تصيب بتقدير في وظرف
 الزمان كما تقبل ذلك وظرف المكان ان كان

عن الحَرْبِ جُنَيْنًا خَلَا قَالِ الزَّجَّاجُ فَإِنَّ عِنْدَهُ مَصَدَّقًا

[illegible][illegible]

از کمال خردی و از کمالات و از کمال علم و از کمال قدرت و از کمال
 از کمال شرف و از کمال بزرگواری و از کمال جلال و از کمال
 از کمال عزت و از کمال کرامت و از کمال شوکت و از کمال
 از کمال هیبت و از کمال عظمت و از کمال جلال و از کمال
 از کمال شرف و از کمال بزرگواری و از کمال جلال و از کمال

[illegible]

[illegible]

وَيَجِبُ فِي لَوْكَدٍ مِثْلُ زَيْدٍ أَبُو عَطُوفٍ أَيْ
 أَحَقُّهُ وَشَرْطُهَا أَنْ تَكُونَ مُقَرَّرَةً لِمَضْمُونِ جَلَّةٍ
 اسْمِيَّةٍ أَلْتَمِيْزُ مَا يَرَفَعُ الْإِبْهَامَ الْمُسْتَقَرَّ عَنْ
 ذَاتٍ مَذْكُورَةٍ أَوْ مَقْدَرَةٍ فَالْأَوَّلُ عَنْ مُقَرَّرٍ
 مَقْدَرٍ غَالِبٍ أَمَّا فِي عِدِّ نَحْوِ عَشْرُونَ دِرْهَمًا
 وَسَيَانِي وَأَمَّا فِي غَيْرِهِ نَحْوِ رُطْلٍ زَيْتًا وَمِنْهُمَا
 وَعَلَى التَّمَرَةِ مِثْلَهَا زَيْدًا فَيَقْفَرُ دَأْنٌ كَانَ جَسًا لَأَن
 يُقْصَدَ الْأَنْوَاعُ وَتُجْمَعُ فِي غَيْرِهِ ثُمَّ أَنْ كَانَ بَيْنُونِ
 أَوْ بَيْنُونِ التَّنْيَةِ جَانِبِ الْإِضَافَةِ وَالْأَفْلَا
 وَعَنْ غَيْرِ مَقْدَرٍ أَوْ مِثْلِ خَاتَمٍ حَدِيدٍ وَالْخَفْضُ أَكْثَرُ

وَيَجِبُ فِي لَوْكَدٍ مِثْلُ زَيْدٍ أَبُو عَطُوفٍ أَيْ
 أَحَقُّهُ وَشَرْطُهَا أَنْ تَكُونَ مُقَرَّرَةً لِمَضْمُونِ جَلَّةٍ
 اسْمِيَّةٍ أَلْتَمِيْزُ مَا يَرَفَعُ الْإِبْهَامَ الْمُسْتَقَرَّ عَنْ
 ذَاتٍ مَذْكُورَةٍ أَوْ مَقْدَرَةٍ فَالْأَوَّلُ عَنْ مُقَرَّرٍ
 مَقْدَرٍ غَالِبٍ أَمَّا فِي عِدِّ نَحْوِ عَشْرُونَ دِرْهَمًا
 وَسَيَانِي وَأَمَّا فِي غَيْرِهِ نَحْوِ رُطْلٍ زَيْتًا وَمِنْهُمَا
 وَعَلَى التَّمَرَةِ مِثْلَهَا زَيْدًا فَيَقْفَرُ دَأْنٌ كَانَ جَسًا لَأَن
 يُقْصَدَ الْأَنْوَاعُ وَتُجْمَعُ فِي غَيْرِهِ ثُمَّ أَنْ كَانَ بَيْنُونِ
 أَوْ بَيْنُونِ التَّنْيَةِ جَانِبِ الْإِضَافَةِ وَالْأَفْلَا
 وَعَنْ غَيْرِ مَقْدَرٍ أَوْ مِثْلِ خَاتَمٍ حَدِيدٍ وَالْخَفْضُ أَكْثَرُ

وَيَجِبُ فِي لَوْكَدٍ مِثْلُ زَيْدٍ أَبُو عَطُوفٍ أَيْ
 أَحَقُّهُ وَشَرْطُهَا أَنْ تَكُونَ مُقَرَّرَةً لِمَضْمُونِ جَلَّةٍ
 اسْمِيَّةٍ أَلْتَمِيْزُ مَا يَرَفَعُ الْإِبْهَامَ الْمُسْتَقَرَّ عَنْ
 ذَاتٍ مَذْكُورَةٍ أَوْ مَقْدَرَةٍ فَالْأَوَّلُ عَنْ مُقَرَّرٍ
 مَقْدَرٍ غَالِبٍ أَمَّا فِي عِدِّ نَحْوِ عَشْرُونَ دِرْهَمًا
 وَسَيَانِي وَأَمَّا فِي غَيْرِهِ نَحْوِ رُطْلٍ زَيْتًا وَمِنْهُمَا
 وَعَلَى التَّمَرَةِ مِثْلَهَا زَيْدًا فَيَقْفَرُ دَأْنٌ كَانَ جَسًا لَأَن
 يُقْصَدَ الْأَنْوَاعُ وَتُجْمَعُ فِي غَيْرِهِ ثُمَّ أَنْ كَانَ بَيْنُونِ
 أَوْ بَيْنُونِ التَّنْيَةِ جَانِبِ الْإِضَافَةِ وَالْأَفْلَا
 وَعَنْ غَيْرِ مَقْدَرٍ أَوْ مِثْلِ خَاتَمٍ حَدِيدٍ وَالْخَفْضُ أَكْثَرُ

وَيَجِبُ فِي لَوْكَدٍ مِثْلُ زَيْدٍ أَبُو عَطُوفٍ أَيْ
 أَحَقُّهُ وَشَرْطُهَا أَنْ تَكُونَ مُقَرَّرَةً لِمَضْمُونِ جَلَّةٍ
 اسْمِيَّةٍ أَلْتَمِيْزُ مَا يَرَفَعُ الْإِبْهَامَ الْمُسْتَقَرَّ عَنْ
 ذَاتٍ مَذْكُورَةٍ أَوْ مَقْدَرَةٍ فَالْأَوَّلُ عَنْ مُقَرَّرٍ
 مَقْدَرٍ غَالِبٍ أَمَّا فِي عِدِّ نَحْوِ عَشْرُونَ دِرْهَمًا
 وَسَيَانِي وَأَمَّا فِي غَيْرِهِ نَحْوِ رُطْلٍ زَيْتًا وَمِنْهُمَا
 وَعَلَى التَّمَرَةِ مِثْلَهَا زَيْدًا فَيَقْفَرُ دَأْنٌ كَانَ جَسًا لَأَن
 يُقْصَدَ الْأَنْوَاعُ وَتُجْمَعُ فِي غَيْرِهِ ثُمَّ أَنْ كَانَ بَيْنُونِ
 أَوْ بَيْنُونِ التَّنْيَةِ جَانِبِ الْإِضَافَةِ وَالْأَفْلَا
 وَعَنْ غَيْرِ مَقْدَرٍ أَوْ مِثْلِ خَاتَمٍ حَدِيدٍ وَالْخَفْضُ أَكْثَرُ

[illegible]

التيميز ١٥ في العلوين ١٥ من دودة التيميز وتتميزه وجمعه ١٢ ج

التعريف ١٢   مشتقة ١٢

لے کانت اصفہ صفہ درج مطا بقما الیاد او مطا بقینما الیاد ۱۴

فَمَا يُقَالُ «رَبِّهِمْ عَشْرُونَ»

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible]

[illegible]

ويجوز فيه النصب ويُجْتَازُ الْبَدَلُ فِي مَا بَعْدَ لَا
 فِي كَلَامٍ غَيْرِ مُوجِبٍ وَذَكَرَ الْمُسْتَنَنُ مِنْهُ نَحْوُ
 مَا قَعْلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ وَإِلَّا قَلِيلًا وَيُعْرَبُ عَلَى
 حَسَبِ الْعَوَامِلِ ذَاكَ الْمُسْتَنَنُ مِنْهُ غَيْرُ ذِكْرٍ
 وَهُوَ فِي غَيْرِ الْمَوْجِبِ لِيُقَيَّدَ مِثْلُ مَا ضَرَبَ بَنِي
 الْأَزْدِ إِلَّا أَنْ يَسْتَقِيمَ الْمَعْنَى مِثْلُ قَرَأْتُ لَا يَوْمَ
 كَذَا وَمِنْ ثَمَّ لَمْ يَحْزَمْ مَا نَزَلَ زَيْدٌ إِلَّا عَالِمًا وَإِذَا
 تَعَدَّى الْبَدَلُ عَلَى اللَّفْظِ فَتَعَلَّى الْمَوْضِعُ مِثْلُ

[illegible]

3

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

وشتای بر ابدال و نقل
 منطوق بر ابدال و نقل
 بنامه چنان که در این کتاب
 بنامه چنان که در این کتاب
 بنامه چنان که در این کتاب
 بنامه چنان که در این کتاب
 بنامه چنان که در این کتاب
 بنامه چنان که در این کتاب
 بنامه چنان که در این کتاب

وَبَعْدَ حَاشَا فِي لَأَكْثَرِ وَأَعْرَابُ نِيْدِيْكَ كَالْهَدْيِ
 الْمُسْتَهْدِيْنَ بِالْأَوْتِيْرِ صَدْرُ حُرْمَةٍ عَلَى الْإِيْمَانِ
 لَمَّا جُمِلَتْ لِأَعْلِيَّهَا فِي الصِّفَةِ أَذْكَانَتِ تِلْكَ تِلْكَ
 مِنْكَوِيْغِيْرٍ مَّحْمَدٍ وَرَبِّعَدٍ لِيْلَاسْتِغْنَا مِثْلُ لَوْ كَانَ
 فِيْهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ اِقْسَمْتُ نَدَى رَضَعْتُ فِي الْمَدِينَةِ
 أَعْرَابُ سَوِيٍّ وَسَوَاءٌ أَلْ تَسْمِيَةِ الطَّرِيقَةِ بِتَسْمِيَةِ لَيْلِيٍّ

وَبَعْدَ حَاشَا فِي لَأَكْثَرِ وَأَعْرَابُ نِيْدِيْكَ كَالْهَدْيِ
 الْمُسْتَهْدِيْنَ بِالْأَوْتِيْرِ صَدْرُ حُرْمَةٍ عَلَى الْإِيْمَانِ
 لَمَّا جُمِلَتْ لِأَعْلِيَّهَا فِي الصِّفَةِ أَذْكَانَتِ تِلْكَ تِلْكَ
 مِنْكَوِيْغِيْرٍ مَّحْمَدٍ وَرَبِّعَدٍ لِيْلَاسْتِغْنَا مِثْلُ لَوْ كَانَ
 فِيْهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ اِقْسَمْتُ نَدَى رَضَعْتُ فِي الْمَدِينَةِ
 أَعْرَابُ سَوِيٍّ وَسَوَاءٌ أَلْ تَسْمِيَةِ الطَّرِيقَةِ بِتَسْمِيَةِ لَيْلِيٍّ

وَبَعْدَ حَاشَا فِي لَأَكْثَرِ وَأَعْرَابُ نِيْدِيْكَ كَالْهَدْيِ
 الْمُسْتَهْدِيْنَ بِالْأَوْتِيْرِ صَدْرُ حُرْمَةٍ عَلَى الْإِيْمَانِ
 لَمَّا جُمِلَتْ لِأَعْلِيَّهَا فِي الصِّفَةِ أَذْكَانَتِ تِلْكَ تِلْكَ
 مِنْكَوِيْغِيْرٍ مَّحْمَدٍ وَرَبِّعَدٍ لِيْلَاسْتِغْنَا مِثْلُ لَوْ كَانَ
 فِيْهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ اِقْسَمْتُ نَدَى رَضَعْتُ فِي الْمَدِينَةِ
 أَعْرَابُ سَوِيٍّ وَسَوَاءٌ أَلْ تَسْمِيَةِ الطَّرِيقَةِ بِتَسْمِيَةِ لَيْلِيٍّ

وَبَعْدَ حَاشَا فِي لَأَكْثَرِ وَأَعْرَابُ نِيْدِيْكَ كَالْهَدْيِ
 الْمُسْتَهْدِيْنَ بِالْأَوْتِيْرِ صَدْرُ حُرْمَةٍ عَلَى الْإِيْمَانِ
 لَمَّا جُمِلَتْ لِأَعْلِيَّهَا فِي الصِّفَةِ أَذْكَانَتِ تِلْكَ تِلْكَ
 مِنْكَوِيْغِيْرٍ مَّحْمَدٍ وَرَبِّعَدٍ لِيْلَاسْتِغْنَا مِثْلُ لَوْ كَانَ
 فِيْهَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ اِقْسَمْتُ نَدَى رَضَعْتُ فِي الْمَدِينَةِ
 أَعْرَابُ سَوِيٍّ وَسَوَاءٌ أَلْ تَسْمِيَةِ الطَّرِيقَةِ بِتَسْمِيَةِ لَيْلِيٍّ

[illegible]

خَبَرَ كَانَ وَأَخَوَانِهَا هُوَ الْمُسْتَدُّ بَعْدَ دُخُولِهَا شَل
 خَبَرَ كَانَ وَأَخَوَانِهَا هُوَ الْمُسْتَدُّ بَعْدَ دُخُولِهَا شَل
 كَانَ زَيْدٌ قَائِمًا وَأُمُّهُ كَأَمْرِ خَبَرَ الْمُبْتَدَأُ
 وَتَقْدَمُ مَعْرِفَةٌ وَقَدْ يُحْدَفُ عِلْمُهُ فِيهِ النَّاسُ
 فَجَزُؤُونَ بِأَعْمَالِهِمْ إِنَّ خَيْرًا خَيْرٌ وَإِنْ شَرًّا فَشَرٌّ وَخُجُوزُ
 فِي مِثْلِهَا أَرْبَعَةٌ وَجِبَتْ لِحْدَفُ فِي مِثْلِهَا أَنْتَ
 مُنْطَلَقًا أَنْ لَقِيتُ أَيْ لَأَنْ كُنْتُ اسْمُهَا وَأَخَوَانِهَا هُوَ
 لِي بَعْدَ دُخُولِهَا مِثْلُ لِي زَيْدٌ أَقَامَ الْمَنْصُوبُ بِإِلَّا التَّيْ

ویناظر فیہ
ایمانی ازین برادر الکرم فرمود
درین کتاب منکر است و در حدیث صحیحین مراد است
برای آنکه هر کس که این کتاب را بخواند
از عذاب خداوند محفوظ باشد و اگر کسی
این کتاب را بخواند و در آن عمل کند
و در آن دعا بخواند و در آن ذکر بگوید
و در آن تسبیح بخواند و در آن تهلیل بخواند
و در آن تهلل بخواند و در آن تحمیل بخواند
و در آن تحویل بخواند و در آن تحویل بخواند
و در آن تحویل بخواند و در آن تحویل بخواند

[illegible][illegible]

لِنَفْسِ الْجِنْسِ هُوَ الْمُسْتَدُّ إِلَيْهِ بَعْدَ دُخُولِهَا يَلِكُمَا نَكْرَةً
 مَضَافًا أَوْ مُشَبَّهًا بِهِ مِثْلَ لَا غِلَامَ رَجُلٍ طَرِيفٌ فِيهَا
 وَلَا عَشْرِينَ دَرَاهِمًا لَكَ فَإِنْ كَانَ مُعَرَّدًا فَهُوَ مَبْنِيٌّ
 عَلَى مَا يُنْصَبُ بِهِ وَإِنْ كَانَ مَعْرِفَةً أَوْ مَفْصُوكَةً
 وَبَيْنَ لَا وَجِبَ الْرَفْعُ وَالتَّكْوِينُ وَمِثْلُ قَضِيَّةٍ وَلَا
 أَبَا حَسَنِهَا مَثَاوِلٌ وَفِي مِثْلِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ لَا
 بِاللَّهِ خَمْسَةٌ أَوْ جِهٍ فَخَمَّهَا وَنَصَبًا لِّثَانِي وَرَفَعَهُ

(Left column of marginalia in the lower section)

(Right column of marginalia in the lower section)

(Vertical marginalia on the left side of the page)

(Vertical marginalia on the right side of the page)

وَرَفَعَهُ الْاَوَّلُ إِلَى سَعَفٍ وَفَتَحَ الثَّانِي

وَأَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ فَلِمُنَافِقِ الْعَالِ وَمُنَافِقِهَا

الرأس الثاني والمرح والتمني ونعت المبني

لَا تَكُنْ مِنْ الْفَاسِقِينَ

مثل : رجل ظريف و ظريفٌ و ظريفٌ و ظريفٌ و ظريفٌ

النَّظْفُ عَلَى اللَّفْظِ وَعَلَى الْحَرْكِ بِهَاتَيْنِ مَعَالِمَيْنِ ابْنُ أَبِي إِسْحَاقَ

مِلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا تَعْزِمْنِي لَهُ حُجْرًا تَشْبِيهُكَ بِالْمُضَافِ

لَا تَكْتُمُوهُ فَإِصْلَحْ عَنَّا بِرِسْقٍ لَمْ يَجْزِلَا أَبَا فَيْسَا

Handwritten text in Urdu script, likely a continuation of the letter or a separate note, written in a cursive style.

[illegible]

ملفوظات امیرالمؤمنین علیه السلام

وَلَيْسَ بِمُضَافٍ تَعَادُلُهُ عَلَى الْإِسْمِ وَ
يُحْدَثُ كَثِيرًا فِي مَثَلِ لَا عَلَيْكَ أَي لَا أَمْرَ بِحَالِكَ
خَبَرًا وَلَا أَلَمْ تَهْتَبِينَ يَا أَيُّهَا الْمُسْكَنُ هَذَا
دَخُولُهُمَا وَهِيَ آتِيَةٌ جَوَازِيَةٌ عَائِدَةٌ بِرَيْدَتِ
إِنْ مَعَ مَا أَوَّاسَتْ عَلَى الْفَعْلِ بِالْأَوَّلِ وَقَدْ قَدَّمَ الْخَبَرُ
بَطْلَ الْعَلِّ بِوَأَدَا عُمِلَتْ عَلَى تَعْدِيلِهِ وَجَبَ غَاوِرُ

وَلَيْسَ بِمُضَافٍ تَعَادُلُهُ عَلَى الْإِسْمِ وَ
يُحْدَثُ كَثِيرًا فِي مَثَلِ لَا عَلَيْكَ أَي لَا أَمْرَ بِحَالِكَ
خَبَرًا وَلَا أَلَمْ تَهْتَبِينَ يَا أَيُّهَا الْمُسْكَنُ هَذَا
دَخُولُهُمَا وَهِيَ آتِيَةٌ جَوَازِيَةٌ عَائِدَةٌ بِرَيْدَتِ
إِنْ مَعَ مَا أَوَّاسَتْ عَلَى الْفَعْلِ بِالْأَوَّلِ وَقَدْ قَدَّمَ الْخَبَرُ
بَطْلَ الْعَلِّ بِوَأَدَا عُمِلَتْ عَلَى تَعْدِيلِهِ وَجَبَ غَاوِرُ

الجموع ومرات

هُوَ مَا اشْتَمَلَ عَلَى ثَلَاثَةِ مُضَافٍ إِلَيْهِ وَالْأَوَّلُ أَلِيهِ

وَلَيْسَ بِمُضَافٍ تَعَادُلُهُ عَلَى الْإِسْمِ وَ
يُحْدَثُ كَثِيرًا فِي مَثَلِ لَا عَلَيْكَ أَي لَا أَمْرَ بِحَالِكَ
خَبَرًا وَلَا أَلَمْ تَهْتَبِينَ يَا أَيُّهَا الْمُسْكَنُ هَذَا
دَخُولُهُمَا وَهِيَ آتِيَةٌ جَوَازِيَةٌ عَائِدَةٌ بِرَيْدَتِ
إِنْ مَعَ مَا أَوَّاسَتْ عَلَى الْفَعْلِ بِالْأَوَّلِ وَقَدْ قَدَّمَ الْخَبَرُ
بَطْلَ الْعَلِّ بِوَأَدَا عُمِلَتْ عَلَى تَعْدِيلِهِ وَجَبَ غَاوِرُ

وَلَيْسَ بِمُضَافٍ تَعَادُلُهُ عَلَى الْإِسْمِ وَ
يُحْدَثُ كَثِيرًا فِي مَثَلِ لَا عَلَيْكَ أَي لَا أَمْرَ بِحَالِكَ
خَبَرًا وَلَا أَلَمْ تَهْتَبِينَ يَا أَيُّهَا الْمُسْكَنُ هَذَا
دَخُولُهُمَا وَهِيَ آتِيَةٌ جَوَازِيَةٌ عَائِدَةٌ بِرَيْدَتِ
إِنْ مَعَ مَا أَوَّاسَتْ عَلَى الْفَعْلِ بِالْأَوَّلِ وَقَدْ قَدَّمَ الْخَبَرُ
بَطْلَ الْعَلِّ بِوَأَدَا عُمِلَتْ عَلَى تَعْدِيلِهِ وَجَبَ غَاوِرُ

وَلَيْسَ بِمُضَافٍ تَعَادُلُهُ عَلَى الْإِسْمِ وَ
يُحْدَثُ كَثِيرًا فِي مَثَلِ لَا عَلَيْكَ أَي لَا أَمْرَ بِحَالِكَ
خَبَرًا وَلَا أَلَمْ تَهْتَبِينَ يَا أَيُّهَا الْمُسْكَنُ هَذَا
دَخُولُهُمَا وَهِيَ آتِيَةٌ جَوَازِيَةٌ عَائِدَةٌ بِرَيْدَتِ
إِنْ مَعَ مَا أَوَّاسَتْ عَلَى الْفَعْلِ بِالْأَوَّلِ وَقَدْ قَدَّمَ الْخَبَرُ
بَطْلَ الْعَلِّ بِوَأَدَا عُمِلَتْ عَلَى تَعْدِيلِهِ وَجَبَ غَاوِرُ

وَلَيْسَ بِمُضَافٍ تَعَادُلُهُ عَلَى الْإِسْمِ وَ
يُحْدَثُ كَثِيرًا فِي مَثَلِ لَا عَلَيْكَ أَي لَا أَمْرَ بِحَالِكَ
خَبَرًا وَلَا أَلَمْ تَهْتَبِينَ يَا أَيُّهَا الْمُسْكَنُ هَذَا
دَخُولُهُمَا وَهِيَ آتِيَةٌ جَوَازِيَةٌ عَائِدَةٌ بِرَيْدَتِ
إِنْ مَعَ مَا أَوَّاسَتْ عَلَى الْفَعْلِ بِالْأَوَّلِ وَقَدْ قَدَّمَ الْخَبَرُ
بَطْلَ الْعَلِّ بِوَأَدَا عُمِلَتْ عَلَى تَعْدِيلِهِ وَجَبَ غَاوِرُ

[illegible][illegible][illegible][illegible]

زيد. وَالصَّارِبُ زَيْدٌ. وَأَمْنَعُ الصَّارِبِ زَيْدٌ. خَلَّتْ

[illegible][illegible]

[illegible]

وَضَعَفَ الْوَاهِمَاتِ الْإِجَانِ وَعَبْدَهَا وَإِنَّمَا
جَازَ الصَّارِبُ الرَّحْلَ حَمْلًا عَلَى الْحَمْدِ وَالْحَسَنِ الْوَجْهَةِ
وَالصَّارِبُ وَشَيْخُهُ يَمِينُ قَالَ لَيْسَ بِصَاقٍ حَمْلًا
عَلَى صَارِبِكَ وَلَا يَصَاقُ مَوْصُوفٌ إِلَى صِفَةٍ
وَلَا صِفَةٌ إِلَى مَوْصُوفٍ فِيهَا وَمِثْلُ مَوْصُوفٍ الْجَامِعِ

[illegible][illegible][illegible]

وَجَانِبُ الْعَرَبِيِّ وَصَلُوةُ الْأَوَّلَى وَبَقْلَةُ الْحَمَقَاءِ

مَتَأَوَّلٌ وَمِثْلُ جَزْدٍ قَطِيفَةٍ. وَأَخْلَاقٌ نِيَامِيَّةٌ

وَلَا يَضَافُ إِلَيْهِمْ مِثَالٌ لِلضَّافِ إِلَيْهِ فِي الْعُمومِ وَالْخُصُوصِ

كَلَيْثٍ وَأَسَدٍ وَحَسَنٍ مَنَعٍ. لَعَدَمِ الْفَائِدَةِ خِلَافَ

كُلِّ الدَّاهِمِ وَعَيْنُ الشَّيْءِ. فَإِنَّهُ يَخْتَصُّ بِهِ وَقَوْلُهُمْ

سَعِيدٌ كَرِيهُ مَتَأَوَّلٌ. وَإِذَا ضِيفَ إِلَيْهِ الصَّحِيحُ

أَوَ الْمَلْحَقُ بِهِ إِلَى بَاءِ الْمُتَكَلِّمِ كَسِرَ آخِرُهُ. وَالْيَاءُ مَقْشُورٌ

وَسَاكِنَةٌ فَإِنْ كَانَ آخِرُهُ الْفَاتُثِيَّةَ. وَهَذَا يُقْلِبُهَا

لِغَيْرِ التَّنْبِيَةِ يَاءُ وَأَنْ كَانَ بَاءً أَدْعَمَتْ وَأَنْ كَانَ وَاوًا

وَلَوْ كَانَ الْوَاوُ فِي الْبَاءِ مَقْشُورًا لَمْ يَكُنْ يَاءً وَأَنْ كَانَ يَاءً أَدْعَمَتْ وَأَنْ كَانَ وَاوًا

Handwritten marginal notes in Persian script, written vertically along the left side of the page.

Handwritten marginal notes in Persian script, written horizontally at the bottom of the page.

كُلُّ ثَانٍ بِأَعْرَابٍ سَابِقَةٍ مِنْ جُمُعَةٍ وَاحِدَةٍ

[illegible][illegible]

ووصف النكرة بالجملة الحرة. ويكرم الضمير
 ووصف بحال الموصوف وبحال متعلقه محووت
 برجل حسن غلامه فالاول يتبعه في الاعراب
 والتعريف والتذكير والافراد والتثنية والجمع والتذكير
 والتانيث والثاني يتبعه في الخمسة الاول في البواقي
 كالفعل ومن ثم حسن قائم رجل قاعد علمانه
 وضعت قاعدون علمانه. ويجوز قعود
 علمانه والمضمر لا يوصف ولا يوصف به

وَتُوصَفُ النَّكْرَةُ بِالْجُمْلَةِ الْحَرَّةِ. وَيُكْرَمُ الضَّمِيرُ

وَيُوصَفُ بِحَالٍ الْمَوْصُوفُ وَبِحَالٍ مُتَعَلِّقَةٍ مُحَوَّوْتٍ

بِرَجُلٍ حَسَنِ غُلَامَةٍ فَالْأَوَّلُ يَتَّبِعُهُ فِي الْأَعْرَابِ

وَالتَّعْرِيفِ وَالتَّذْكِيرِ وَالْأَفْرَادِ وَالتَّثْنِيَةِ وَالْجَمْعِ وَالتَّذْكِيرِ

وَالتَّانِيثِ وَالثَّانِي يَتَّبِعُهُ فِي الْخَمْسَةِ الْأَوَّلِ فِي الْبَوَاقِ

كَالْفِعْلِ - وَمِنْ ثَمَّ حَسَنٌ قَائِمٌ رَجُلٌ قَاعِدٌ عِلْمَانَةٌ

وَضَعْتُ قَاعِدُونَ عِلْمَانَةٌ - وَيَجُوزُ قُعُودُ

عِلْمَانَةٍ + وَالْمُضْمَرُ لَا يُوصَفُ وَلَا يُوصَفُ بِهِ

ووصف النكرة بالجملة الحرة. ويكرم الضمير
 ووصف بحال الموصوف وبحال متعلقه محووت
 برجل حسن غلامه فالاول يتبعه في الاعراب
 والتعريف والتذكير والافراد والتثنية والجمع والتذكير
 والتانيث والثاني يتبعه في الخمسة الاول في البواقي
 كالفعل ومن ثم حسن قائم رجل قاعد علمانه
 وضعت قاعدون علمانه. ويجوز قعود
 علمانه والمضمر لا يوصف ولا يوصف به

ووصف النكرة بالجملة الحرة. ويكرم الضمير
 ووصف بحال الموصوف وبحال متعلقه محووت
 برجل حسن غلامه فالاول يتبعه في الاعراب
 والتعريف والتذكير والافراد والتثنية والجمع والتذكير
 والتانيث والثاني يتبعه في الخمسة الاول في البواقي
 كالفعل ومن ثم حسن قائم رجل قاعد علمانه
 وضعت قاعدون علمانه. ويجوز قعود
 علمانه والمضمر لا يوصف ولا يوصف به

ووصف النكرة بالجملة الحرة. ويكرم الضمير
 ووصف بحال الموصوف وبحال متعلقه محووت
 برجل حسن غلامه فالاول يتبعه في الاعراب
 والتعريف والتذكير والافراد والتثنية والجمع والتذكير
 والتانيث والثاني يتبعه في الخمسة الاول في البواقي
 كالفعل ومن ثم حسن قائم رجل قاعد علمانه
 وضعت قاعدون علمانه. ويجوز قعود
 علمانه والمضمر لا يوصف ولا يوصف به

فَامْ زَيْدٌ وَعُمَرُو. وَاِذَا عَطَفَ عَلَى الْمُضْمَرِ الْمَرْفُوعِ

[illegible]

المتصل الكد بمنفصل مثل ضربت انا وزيد لان يقع
اولا الضمير

فصل فيجوز تركه مثل صَوَّبَ اليوم وزَيْلٌ واذا عطف

عَلَى الصَّهْبَانِ مَوْءُودٌ أَعْدَدَ الْخَائِضُ نَحْوَهُ رُبُّكَ

نہایت اعلیٰ اور فکرا اور اس وقت

بريد و المعطوف الى اسم المعطوف عليه من ثم

لم يحز في ما زيد بقائمه اوقاما ولا ذاهب عمره
 خرم مقدم ١٢ قبل الموت

لَا الرَّفْعُ وَأَنَا جَا زَالِدِي يَطِيرُ فَيَغْضِبُ زَيْدٌ

الَّذِينَ لَا يُخَافُونَ السَّمَكَةَ وَإِذَا عَطَوْا عَلَى

بکس ۱۳
ولیس ہجاز و العلف ۱۴

عَامِلِينَ حَتَمِينَ لَمْ يَجْزِ حِلًّا وَالْفِرَاءُ لَا

فِي نَحْوِ الدَّارِ زَيْدٌ وَالْحَجْرَةُ عُمَرُ وَخَلَا فَالسَّيْبُوتِيُّ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

مجلس کمالیہ میں حضرت مولانا صاحب دینی نے فرمایا کہ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

وَمِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ مَنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ ذَلِكَ وَكَانَ قَدْ تَجَنَّبَهُ وَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ مَنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ ذَلِكَ وَكَانَ قَدْ تَجَنَّبَهُ

[illegible][illegible]

التَّكِيدُ تَابِعٌ يَقْرَأُ أَمْرُ الْمَتْبُوعِ فِي النَّسْبَةِ وَالشَّمُولِ
وَهُوَ لَفِظٌ وَمَعْنَوِيٌّ فَالْلفِظُ تَكَرُّرُ اللَّفْظِ الْأَوَّلِ
نَحْوُ جَاءَ فِي زَيْدٌ زَيْدٌ وَيَجْرِي فِي الْأَلْفَاظِ كُلِّهَا
وَالْمَعْنَوِيٌّ بِالْأَلْفَاظِ مَحْصُورَةٌ وَهِيَ نَفْسُهُ وَعَيْنُهُ وَ
كَلَامُهَا وَكُلُّهُ وَأَجْمَعُ وَأَكْتَعُ وَأَبْتَعُ وَأَبْصَعُ فَالْأَوَّلُ
يَعْنِي بِاخْتِلَافِ صِيغَتِهَا وَصَمِيرُهَا تَقُولُ نَفْسُهُ
نَفْسُهَا أَنْفُسُهَا أَنْفُسُهُمْ أَنْفُسُهُنَّ وَالثَّانِي لِلْمَعْنَى
كَلَامُهَا وَكَلَامُهَا. وَالبَّاقِي لِغَيْرِ الْمَثْنِيِّ بِاخْتِلَافِ الصَّمِيرِ
فِي كُلِّهِ وَكُلُّهَا وَكُلُّهُمْ وَكُلَّهِنَّ وَالصَّيْغَةُ فِي الْبَاقِي نَحْوُ

(Marginal notes in the right margin of the main text block, written in smaller script, providing further grammatical details and examples related to the main text.)

(Extensive marginal notes on the left side of the page, continuing the grammatical discussion and providing additional examples and explanations for the terms used in the main text.)

(Marginal notes at the bottom of the page, likely serving as a summary or additional commentary on the preceding text.)

و لا یؤکد بکل واجعه
 و لا ذو اجزاء یصیر افتراقها حسا و حکما مثل
 و تقویم کلهم و اشتربیت العبد کله بخلاف
 جازیک کله و اذ الذ الذ الصیر المرفوع المتصل
 بالنفس العین الی غیر متصل مثل ضربت انت
 تنسک و الیکم و اخوة اتباع لا جمع فلا تنفقد
 علیهم و کرهاده و ضعیف البکل تابع مقصود
 بما نسب الی الیه و هو بدل لکل و البعض

و لا یؤکد بکل واجعه
 و لا ذو اجزاء یصیر افتراقها حسا و حکما مثل
 و تقویم کلهم و اشتربیت العبد کله بخلاف
 جازیک کله و اذ الذ الذ الصیر المرفوع المتصل
 بالنفس العین الی غیر متصل مثل ضربت انت
 تنسک و الیکم و اخوة اتباع لا جمع فلا تنفقد
 علیهم و کرهاده و ضعیف البکل تابع مقصود
 بما نسب الی الیه و هو بدل لکل و البعض

و لا یؤکد بکل واجعه
 و لا ذو اجزاء یصیر افتراقها حسا و حکما مثل
 و تقویم کلهم و اشتربیت العبد کله بخلاف
 جازیک کله و اذ الذ الذ الصیر المرفوع المتصل
 بالنفس العین الی غیر متصل مثل ضربت انت
 تنسک و الیکم و اخوة اتباع لا جمع فلا تنفقد
 علیهم و کرهاده و ضعیف البکل تابع مقصود
 بما نسب الی الیه و هو بدل لکل و البعض

و لا یؤکد بکل واجعه
 و لا ذو اجزاء یصیر افتراقها حسا و حکما مثل
 و تقویم کلهم و اشتربیت العبد کله بخلاف
 جازیک کله و اذ الذ الذ الصیر المرفوع المتصل
 بالنفس العین الی غیر متصل مثل ضربت انت
 تنسک و الیکم و اخوة اتباع لا جمع فلا تنفقد
 علیهم و کرهاده و ضعیف البکل تابع مقصود
 بما نسب الی الیه و هو بدل لکل و البعض

و لا یؤکد بکل واجعه
 و لا ذو اجزاء یصیر افتراقها حسا و حکما مثل
 و تقویم کلهم و اشتربیت العبد کله بخلاف
 جازیک کله و اذ الذ الذ الصیر المرفوع المتصل
 بالنفس العین الی غیر متصل مثل ضربت انت
 تنسک و الیکم و اخوة اتباع لا جمع فلا تنفقد
 علیهم و کرهاده و ضعیف البکل تابع مقصود
 بما نسب الی الیه و هو بدل لکل و البعض

وَالْأَشْتِمَالِ وَالْفَلْطِ. فَالْأَوَّلُ مَدْلُولُهُ مَدْلُولُ
 الْأَوَّلِ. وَالثَّانِي جَزْؤُهُ. وَالثَّالِثُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ
 الْأَوَّلِ مُلَابَسَةٌ بغيرها. وَالرَّابِعُ إِنْ تَقَصَّدَ إِلَيْهِ
 بَعْدَ أَنْ غَلَطْتَ بِغَيْرِهِ. وَبِكَوْنَانِ مَعْرِفَتَيْنِ نَكْرَتَيْنِ
 وَمُخْتَلِفَتَيْنِ. فَإِذَا كَانَ نَكْرَةً مِنْ مَعْرِفَةٍ فَالْتَمَعَتْ
 مِثْلَ النَّاصِيَةِ نَاصِيَةٍ كَازِبَةٍ وَبِكَوْنَانِ ظَاهِرَيْنِ
 وَمُضْمَرَيْنِ وَمُخْتَلِفَتَيْنِ. وَلَا يَبْدَلُ ظَاهِرٌ مِنْ
 مُضْمَرٍ يَبْدَلُ الْكَلِمَةُ الْإِمَامَ مِنَ الْغَائِبِ فَخُصِيَتْ مِنْ يَدِهِ

فان كان المسمى بالاول مدلولاً لشيء
 فانه اذا كان المسمى بالثاني جزءاً من
 الاول فانه اذا كان المسمى بالثالث بين
 الاول والثاني فانه اذا كان المسمى
 بالاول مدلولاً لشيء فانه اذا كان
 المسمى بالثاني جزءاً من الاول فانه
 اذا كان المسمى بالثالث بين الاول
 والثاني فانه اذا كان المسمى بالاول
 مدلولاً لشيء فانه اذا كان المسمى
 بالثاني جزءاً من الاول فانه اذا كان
 المسمى بالثالث بين الاول والثاني

فان كان المسمى بالاول مدلولاً لشيء
 فانه اذا كان المسمى بالثاني جزءاً من
 الاول فانه اذا كان المسمى بالثالث بين
 الاول والثاني فانه اذا كان المسمى
 بالاول مدلولاً لشيء فانه اذا كان
 المسمى بالثاني جزءاً من الاول فانه
 اذا كان المسمى بالثالث بين الاول
 والثاني فانه اذا كان المسمى بالاول
 مدلولاً لشيء فانه اذا كان المسمى
 بالثاني جزءاً من الاول فانه اذا كان
 المسمى بالثالث بين الاول والثاني

فان كان المسمى بالاول مدلولاً لشيء
 فانه اذا كان المسمى بالثاني جزءاً من
 الاول فانه اذا كان المسمى بالثالث بين
 الاول والثاني فانه اذا كان المسمى
 بالاول مدلولاً لشيء فانه اذا كان
 المسمى بالثاني جزءاً من الاول فانه
 اذا كان المسمى بالثالث بين الاول
 والثاني فانه اذا كان المسمى بالاول
 مدلولاً لشيء فانه اذا كان المسمى
 بالثاني جزءاً من الاول فانه اذا كان
 المسمى بالثالث بين الاول والثاني

فان كان المسمى بالاول مدلولاً لشيء
 فانه اذا كان المسمى بالثاني جزءاً من
 الاول فانه اذا كان المسمى بالثالث بين
 الاول والثاني فانه اذا كان المسمى
 بالاول مدلولاً لشيء فانه اذا كان
 المسمى بالثاني جزءاً من الاول فانه
 اذا كان المسمى بالثالث بين الاول
 والثاني فانه اذا كان المسمى بالاول
 مدلولاً لشيء فانه اذا كان المسمى
 بالثاني جزءاً من الاول فانه اذا كان
 المسمى بالثالث بين الاول والثاني

[illegible]

في قوله المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة والمضارع
 المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة وفي الصفة
 مطلقا ولا يسوع المتصل لا لتعد المتصل وذلك
 بالتقدير على عامله. أو بالفتل يقرض. أو بالحدف
 أو يكون لعل متوكلا أو حرفا والضمير مرفوع. أو يكون
 مستندا اليه حرف جر على غير من وجه مثل أياك أو صوبك

أَيَا هُنَّ وَالْخَامِسُ غَلَامٌ إِلَى غَلَامِينَ وَلِهَذَا مَرْفُوعٌ
 الجور المتصل ١٢

المتصل خاصة يستوفي لماضي للغائب والغائبة والمضارع
 على الضمير ١٣

لِلْمُتَّكِلِ مُطْلَقًا. وَالْمُخَاطَبُ الْغَائِبُ وَالْغَائِبَةُ. وَفِي الصِّفَةِ
 في قوله وأمر يا فتى أو يا فتاة ١٤

مُطْلَقًا وَلَا يَسُوعُ الْفَصْلُ لَا لِتَعْدِ الْفَصْلُ وَذَلِكَ
 بالتقدير ١٥

بِالتَّعْدِ يَرْجَى عَلَيْهِ. أَوْ بِالْفَتْحِ يَفْرَضُ. أَوْ بِالْحَدْفِ
 على الضمير ١٦

أَوْ يَكُونُ لَعَلَّ مُتَوَكِّلًا أَوْ حَرْفًا وَالضَّمِيرُ مَرْفُوعٌ أَوْ يَكُونُ
 على عامل ١٧

مُسْتَدًا إِلَيْهِ حَرْفٌ جَرٌّ عَلَى غَيْرِ مَنْ هُوَ مِثْلُ أَيْدِيكَ وَصُوبُكَ

في قوله المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة والمضارع
 المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة وفي الصفة
 مطلقا ولا يسوع المتصل لا لتعد المتصل وذلك
 بالتقدير على عامله. أو بالفتل يقرض. أو بالحدف
 أو يكون لعل متوكلا أو حرفا والضمير مرفوع. أو يكون
 مستندا اليه حرف جر على غير من وجه مثل أياك أو صوبك

في قوله المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة والمضارع
 المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة وفي الصفة
 مطلقا ولا يسوع المتصل لا لتعد المتصل وذلك
 بالتقدير على عامله. أو بالفتل يقرض. أو بالحدف
 أو يكون لعل متوكلا أو حرفا والضمير مرفوع. أو يكون
 مستندا اليه حرف جر على غير من وجه مثل أياك أو صوبك

في قوله المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة والمضارع
 المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة وفي الصفة
 مطلقا ولا يسوع المتصل لا لتعد المتصل وذلك
 بالتقدير على عامله. أو بالفتل يقرض. أو بالحدف
 أو يكون لعل متوكلا أو حرفا والضمير مرفوع. أو يكون
 مستندا اليه حرف جر على غير من وجه مثل أياك أو صوبك

في قوله المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة والمضارع
 المتصل بالمتصل في الماضي للغائب والغائبة وفي الصفة
 مطلقا ولا يسوع المتصل لا لتعد المتصل وذلك
 بالتقدير على عامله. أو بالفتل يقرض. أو بالحدف
 أو يكون لعل متوكلا أو حرفا والضمير مرفوع. أو يكون
 مستندا اليه حرف جر على غير من وجه مثل أياك أو صوبك

[illegible]

[illegible]

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

١٠٠

Handwritten text in Persian script, likely a continuation of the manuscript's content, featuring dense cursive script.

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

و بعد از آنکه در این شهر رسید و به واسطه فقر و تنگدستی
بسیار از مردم و بزرگان این شهر که در آن وقت در آنجا بودند
در راه او ایستادند و با او سخن گفتند و از حال او پرسیدند
و او را تشویق نمودند که در این شهر بماند و به کارهای
شهرت آرد و به واسطه فقر و تنگدستی که در آنجا بود
او را تشویق نمودند که در آنجا بماند و به کارهای
شهرت آرد و به واسطه فقر و تنگدستی که در آنجا بود

[illegible][illegible]

وَيَقْدَمُ قَبْلَ الْجَلَّةِ ضَمِيرُ غَائِبٍ يُبَيِّنُ ضَمِيرَ الشَّانِ

لوصوف ١٢ صفت ١٢ في الذكر ١٢

وَالْقِصَّةُ يُقَسِّرُ بِالْجَلَّةِ بَقْدٍ وَيَكُونُ مُغْضِبًا وَمُتَّصِلًا

غير حرفي المرفوع ١٢ صفت بعد مفت ١٢

مُسْتَرَاوٍ بَارِزٍ عَلَى حَسَبِ أَعْمَالٍ فَهُوَ مُرِيدٌ وَأَرَمٌ

في المرفوع ١٢

وَكَانَ زَيْدٌ قَلْبُهُ وَإِنَّهُ زَيْدٌ فَكَلِمَةُ زَيْدٍ فِيهِ مُتَصَوِّبَةٌ

شدة عن متصو

ضَعِيفٌ أَلَمَعَ أَنْ أَذْخَرَتْ وَأَنْتَ لَمْ تَكُنْ أَسْمَاءُ الْإِشَارَةِ

ضعف الجازع غصا ١٢

مَا وَضِعَ مُسَارِيرُ الْيَكَّةِ وَهِيَ ذَا الْمَلِكِ كَرٍّ وَلِشَّاهُ ذَائِ

أي كذا امرتها ١٢

ذَيْنَ. وَلِلْمَوْنِ تَارِثٌ وَتَرَوْذِي وَفِيهِ يَمُوتُ

في المرفوع ١٢

تَانِ وَتَيْنِ. وَجُمُعُهُمَا أَوْلَاعٌ مَلَّةٌ وَقِصَّةٌ أَوْ لِحَقْفُهُمَا

في المرفوع ١٢

حَرْفُ التَّيِّهِ. وَيَتَّصِلُ بِهَا حَرْفُ الْخَطَابِ

في المرفوع ١٢

وَهِيَ خَمْسَةٌ فِي خَمْسَةٍ. فَيَكُونُ خَمْسَةً وَعِشْرِينَ

في المرفوع ١٢

وَيَكُونُ خَمْسَةً وَعِشْرِينَ

في المرفوع ١٢

وَيَكُونُ خَمْسَةً وَعِشْرِينَ

في المرفوع ١٢

وَيَكُونُ خَمْسَةً وَعِشْرِينَ

في المرفوع ١٢

Handwritten marginal notes at the top of the page, including phrases like "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ" and "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ".

وَهُيَ ذَاكَ إِلَى ذَاكَ وَذَانِكَ إِلَى ذَانِكَ. وَكَذَلِكَ
 الْبَوَاقِي. وَيُقَالُ ذَا الْقَرِيبِ وَذَلِكَ لِلْبَعِيدِ وَذَلِكَ
 الْمَوَسِّطُ وَتَأْنِكَ وَذَانِكَ مُشَدَّدَتَيْنِ وَ
 أَوَّلَايِكَ مِثْلُ ذَلِكَ. وَأَمَّا تَمَّةٌ وَهَنَا وَهَنَا فَلَمَّا كَانَ
 خَاصَةً. الْمَوْصُولُ مَا لَا يَتِمُّ جُزْءًا إِلَّا بِصِلَةٍ وَ
 عَائِدٌ. وَصِلَةٌ جُمْلَةُ خَيْرِيَّةٍ وَالْعَائِدُ ضَمِيرُ لِه
 وَصِلَةٌ لَا لَيْفٍ وَاللَّامُ اسْمُ فَاعِلٍ وَمَفْعُولٍ وَهِيَ
 الَّتِي وَالَّتِي وَاللَّذَانِ وَاللَّتَانِ بِالْأَلِفِ وَالْيَاءِ وَلَا
 وَالَّذِينَ وَاللَّائِي وَاللَّاءِ وَاللَّامِ وَاللَّائِي وَاللَّوَاتِي وَمَنْ
 وَمَا وَآيٍ وَآيَةٌ وَذُو الطَّائِبَةِ وَذَابَعْدَ مَا لَا اسْتِفْهَامَ

بجاءت على اشارة بقوله تعالى وما لا يتم جزء الا بصلة و

لما ورد في ١٢ لوجه الموصول ١٣ لتتميم الموصول ١٤ في حالة الرفع ١٥

Handwritten marginal notes at the bottom of the main text block, including phrases like "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ" and "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ".

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, including phrases like "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ" and "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ".

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including phrases like "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ" and "وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ".

خاصة ليعبر ببناء اسم الفاعل والمفعول فان تعدد اسم

[illegible][illegible]

Handwritten marginal notes at the top of the page, including phrases like "منها تعدد الاختار" and "والموصوف والصفة".

منها تعدد الاختار ^{بلاوي ١٧} ومن ثم امتنع في صميم الشان ^{الاخبار ١١}
والموصوف والصفة والمصدق العاقل والحال ^{بدون الموصوف ١٣} ^{بدون الموصوف ١٤} ^{بدون الموصوف ١٥}
المستحق لغيرها ولا ينهم المشغل عليه ^{اي كماله الذي ١٦} وما لا اسمية
موصولة. واشتقاقية ^{١٧} وشروطية. وموصوفة
وتامة ^{١٨} بصفة شئ. وصفة ^{١٩} ومن كذلك الا في التامة
والصفة. واي واية كمن ^{٢٠} وهي معربة وحدها
الا اذا حذف صد صلها ^{٢١} وفي ما اذا صنعت
وجها ^{٢٢} احدها بالذي وجوابه ^{٢٣} رفع ولا اخر

Handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the discussion of grammatical and logical concepts.

Handwritten marginal notes at the bottom left of the page, including phrases like "منها تعدد الاختار" and "والموصوف والصفة".

Handwritten marginal notes at the bottom right of the page, including phrases like "منها تعدد الاختار" and "والموصوف والصفة".

Handwritten marginal notes at the very bottom of the page, including phrases like "منها تعدد الاختار" and "والموصوف والصفة".

وكل ما يقع من غوغا ومنصوبا ومجرورا
فكل ما بعده فعل غير متكمل عنه بصير
كان منصوبا معمولا على حبه وكل ما قبله
حرف جزاء مضاف فمجرور ولا فرفع مبتدئ
ان لم يكن حرفا وخبر ان كان حرفا وكذلك
اسماء الاستفهام والشرط وفي مثل شعر

وكل ما يقع من غوغا ومنصوبا ومجرورا
فكل ما بعده فعل غير متكمل عنه بصير
كان منصوبا معمولا على حبه وكل ما قبله
حرف جزاء مضاف فمجرور ولا فرفع مبتدئ
ان لم يكن حرفا وخبر ان كان حرفا وكذلك
اسماء الاستفهام والشرط وفي مثل شعر

وكل ما يقع من غوغا ومنصوبا ومجرورا
فكل ما بعده فعل غير متكمل عنه بصير
كان منصوبا معمولا على حبه وكل ما قبله
حرف جزاء مضاف فمجرور ولا فرفع مبتدئ
ان لم يكن حرفا وخبر ان كان حرفا وكذلك
اسماء الاستفهام والشرط وفي مثل شعر

وكل ما يقع من غوغا ومنصوبا ومجرورا
فكل ما بعده فعل غير متكمل عنه بصير
كان منصوبا معمولا على حبه وكل ما قبله
حرف جزاء مضاف فمجرور ولا فرفع مبتدئ
ان لم يكن حرفا وخبر ان كان حرفا وكذلك
اسماء الاستفهام والشرط وفي مثل شعر

وكل ما يقع من غوغا ومنصوبا ومجرورا
فكل ما بعده فعل غير متكمل عنه بصير
كان منصوبا معمولا على حبه وكل ما قبله
حرف جزاء مضاف فمجرور ولا فرفع مبتدئ
ان لم يكن حرفا وخبر ان كان حرفا وكذلك
اسماء الاستفهام والشرط وفي مثل شعر

[illegible]

كَمْ عَمَةٍ لَكَ يَا جَبْرِيُّ وَخَالِي ^{١٢} قَدْ نَعَاةٌ فِي حُكَيْتِ

عَلَى سَخْنَةِ أَمْرِئِي مَلَكَهُ أَوْجُهُ وَوَقْدُ جُنْدَةٍ

في مثل كرمي الله وكرمته

وَمِنْهَا مَا قُطِعَ عَنِ الْإِصْلَافَةِ أَقْبَلُ بِمَوْضِعِهِ وَنُظِرَ

هجره لا غير وليست غير مسلمه

ولا يضاف إلا إلى حكمه في غيره من قبيلته أو غيره

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible][illegible]

فَقَدْ رُشِرَ مَا كَانَ مُضَافًا وَحَوُصُ مَبْنًى وَخَبْرُهُ مَا بَعْدَهُ

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

واحد الى عشرة ومائة و الف تقول واحدا
 اثنين واحد اثنان وثنان وثلاثة اثنان
 عشرة وثلث الى عشر احد عشر اثنا عشر
 احدى عشرة اثنا عشرة وثنا عشرة وثلاثة
 عشر الى تسعة عشر وثلث عشرة الى تسعة عشر
 وتميم تكسر الشين في الموث وعشرون واخواتها
 فيها احد وعشرون احدى وعشرون وثم
 بالعطف بالظ ما تقدم الى تسعة وتسعين ومائة
 و الف مائتان و الفان فيها ما تقدم بالعطف على
 ما تقدم في مائتي عشر في المائة و جاز اشكابنا
 وما احدى فما بقي الترتيب من الثلاث الى العشرة

واحد الى عشرة ومائة و الف تقول واحدا
 اثنين واحد اثنان وثنان وثلاثة اثنان
 عشرة وثلث الى عشر احد عشر اثنا عشر
 احدى عشرة اثنا عشرة وثنا عشرة وثلاثة
 عشر الى تسعة عشر وثلث عشرة الى تسعة عشر
 وتميم تكسر الشين في الموث وعشرون واخواتها
 فيها احد وعشرون احدى وعشرون وثم
 بالعطف بالظ ما تقدم الى تسعة وتسعين ومائة
 و الف مائتان و الفان فيها ما تقدم بالعطف على
 ما تقدم في مائتي عشر في المائة و جاز اشكابنا
 وما احدى فما بقي الترتيب من الثلاث الى العشرة

واحد الى عشرة ومائة و الف تقول واحدا
 اثنين واحد اثنان وثنان وثلاثة اثنان
 عشرة وثلث الى عشر احد عشر اثنا عشر
 احدى عشرة اثنا عشرة وثنا عشرة وثلاثة
 عشر الى تسعة عشر وثلث عشرة الى تسعة عشر
 وتميم تكسر الشين في الموث وعشرون واخواتها
 فيها احد وعشرون احدى وعشرون وثم
 بالعطف بالظ ما تقدم الى تسعة وتسعين ومائة
 و الف مائتان و الفان فيها ما تقدم بالعطف على
 ما تقدم في مائتي عشر في المائة و جاز اشكابنا
 وما احدى فما بقي الترتيب من الثلاث الى العشرة

واحد الى عشرة ومائة و الف تقول واحدا
 اثنين واحد اثنان وثنان وثلاثة اثنان
 عشرة وثلث الى عشر احد عشر اثنا عشر
 احدى عشرة اثنا عشرة وثنا عشرة وثلاثة
 عشر الى تسعة عشر وثلث عشرة الى تسعة عشر
 وتميم تكسر الشين في الموث وعشرون واخواتها
 فيها احد وعشرون احدى وعشرون وثم
 بالعطف بالظ ما تقدم الى تسعة وتسعين ومائة
 و الف مائتان و الفان فيها ما تقدم بالعطف على
 ما تقدم في مائتي عشر في المائة و جاز اشكابنا
 وما احدى فما بقي الترتيب من الثلاث الى العشرة

[Handwritten signature]

[illegible]

فالحقيقة ما بارأه ذكر في الحيوان كما هو أمة وناقة
واللفظ بخلافه كظلمة وعين واذا أسدأ فعل
اليه في التارة وانت في ظاهر غير الحقيقة بالحياد
وحكم ظاهر الجمع غير المذكر السالم مطلقا حكم
ظاهر غير الحقيقة وصاير العاقلين غير المذكر
السالم فعلت وفعلوا والنساء ولا يأم فعلك وفعلن
المثنى ما الحق أخوة ألفا وياكم مفتوح ما فهاها

فالحقيقة ما بارأه ذكر في الحيوان كما هو أمة وناقة
واللفظ بخلافه كظلمة وعين واذا أسدأ فعل
اليه في التارة وانت في ظاهر غير الحقيقة بالحياد
وحكم ظاهر الجمع غير المذكر السالم مطلقا حكم
ظاهر غير الحقيقة وصاير العاقلين غير المذكر
السالم فعلت وفعلوا والنساء ولا يأم فعلك وفعلن
المثنى ما الحق أخوة ألفا وياكم مفتوح ما فهاها

فالحقيقة ما بارأه ذكر في الحيوان كما هو أمة وناقة
واللفظ بخلافه كظلمة وعين واذا أسدأ فعل
اليه في التارة وانت في ظاهر غير الحقيقة بالحياد
وحكم ظاهر الجمع غير المذكر السالم مطلقا حكم
ظاهر غير الحقيقة وصاير العاقلين غير المذكر
السالم فعلت وفعلوا والنساء ولا يأم فعلك وفعلن
المثنى ما الحق أخوة ألفا وياكم مفتوح ما فهاها

فالحقيقة ما بارأه ذكر في الحيوان كما هو أمة وناقة
واللفظ بخلافه كظلمة وعين واذا أسدأ فعل
اليه في التارة وانت في ظاهر غير الحقيقة بالحياد
وحكم ظاهر الجمع غير المذكر السالم مطلقا حكم
ظاهر غير الحقيقة وصاير العاقلين غير المذكر
السالم فعلت وفعلوا والنساء ولا يأم فعلك وفعلن
المثنى ما الحق أخوة ألفا وياكم مفتوح ما فهاها

فالحقيقة ما بارأه ذكر في الحيوان كما هو أمة وناقة
واللفظ بخلافه كظلمة وعين واذا أسدأ فعل
اليه في التارة وانت في ظاهر غير الحقيقة بالحياد
وحكم ظاهر الجمع غير المذكر السالم مطلقا حكم
ظاهر غير الحقيقة وصاير العاقلين غير المذكر
السالم فعلت وفعلوا والنساء ولا يأم فعلك وفعلن
المثنى ما الحق أخوة ألفا وياكم مفتوح ما فهاها

و توفیر مکسورہ لیدل علی ان مہر مد من حبسہ
 فامقصود ان کانت الف عن واور و هو ثلاثی
 قلبت و اواء و لا فالباء و الممد و حان کانت همزة
 اصلیه تثبت و ان کانت للتانیث قلبت و اواء
 و لا فالوجهان و تحذف توفیر للاضافة و حذف
 ناء التانیث فی خصیان و لیان الجع مع مادل علی
 احاد مقصود فبحروف مفردة بتغیر فاف ففحو تکرر

و توفیر مکسورہ لیدل علی ان مہر مد من حبسہ
 فامقصود ان کانت الف عن واور و هو ثلاثی
 قلبت و اواء و لا فالباء و الممد و حان کانت همزة
 اصلیه تثبت و ان کانت للتانیث قلبت و اواء
 و لا فالوجهان و تحذف توفیر للاضافة و حذف
 ناء التانیث فی خصیان و لیان الجع مع مادل علی
 احاد مقصود فبحروف مفردة بتغیر فاف ففحو تکرر

و توفیر مکسورہ لیدل علی ان مہر مد من حبسہ
 فامقصود ان کانت الف عن واور و هو ثلاثی
 قلبت و اواء و لا فالباء و الممد و حان کانت همزة
 اصلیه تثبت و ان کانت للتانیث قلبت و اواء
 و لا فالوجهان و تحذف توفیر للاضافة و حذف
 ناء التانیث فی خصیان و لیان الجع مع مادل علی
 احاد مقصود فبحروف مفردة بتغیر فاف ففحو تکرر

و توفیر مکسورہ لیدل علی ان مہر مد من حبسہ
 فامقصود ان کانت الف عن واور و هو ثلاثی
 قلبت و اواء و لا فالباء و الممد و حان کانت همزة
 اصلیه تثبت و ان کانت للتانیث قلبت و اواء
 و لا فالوجهان و تحذف توفیر للاضافة و حذف
 ناء التانیث فی خصیان و لیان الجع مع مادل علی
 احاد مقصود فبحروف مفردة بتغیر فاف ففحو تکرر

و توفیر مکسورہ لیدل علی ان مہر مد من حبسہ
 فامقصود ان کانت الف عن واور و هو ثلاثی
 قلبت و اواء و لا فالباء و الممد و حان کانت همزة
 اصلیه تثبت و ان کانت للتانیث قلبت و اواء
 و لا فالوجهان و تحذف توفیر للاضافة و حذف
 ناء التانیث فی خصیان و لیان الجع مع مادل علی
 احاد مقصود فبحروف مفردة بتغیر فاف ففحو تکرر

[illegible]

مثل مضطفون وشرطان كان اسماء فمذكر
 علم يعقل وان كان صفة فمذكر يعقل
 وان لا يكون افعل فعلاء مثل احمر حمراء
 ولا فعلان فعلى مثل سكران سكرى ولا مشركا
 فيه مع المؤنث مثل جريه وصبور ولا
 بناء التانيث مثل علامه ونحذف نونه
 بالاضافه وقد شد نحو سيني واكرضيني

مثل مضطفون وشرطان كان اسماء فمذكر
 علم يعقل وان كان صفة فمذكر يعقل
 وان لا يكون افعل فعلاء مثل احمر حمراء
 ولا فعلان فعلى مثل سكران سكرى ولا مشركا
 فيه مع المؤنث مثل جريه وصبور ولا
 بناء التانيث مثل علامه ونحذف نونه
 بالاضافه وقد شد نحو سيني واكرضيني

قولهم فمذكر كان اسماء فمذكر
 علم يعقل وان كان صفة فمذكر يعقل
 وان لا يكون افعل فعلاء مثل احمر حمراء
 ولا فعلان فعلى مثل سكران سكرى ولا مشركا
 فيه مع المؤنث مثل جريه وصبور ولا
 بناء التانيث مثل علامه ونحذف نونه
 بالاضافه وقد شد نحو سيني واكرضيني

مثل مضطفون وشرطان كان اسماء فمذكر
 علم يعقل وان كان صفة فمذكر يعقل
 وان لا يكون افعل فعلاء مثل احمر حمراء
 ولا فعلان فعلى مثل سكران سكرى ولا مشركا
 فيه مع المؤنث مثل جريه وصبور ولا
 بناء التانيث مثل علامه ونحذف نونه
 بالاضافه وقد شد نحو سيني واكرضيني

قولهم فمذكر كان اسماء فمذكر
 علم يعقل وان كان صفة فمذكر يعقل
 وان لا يكون افعل فعلاء مثل احمر حمراء
 ولا فعلان فعلى مثل سكران سكرى ولا مشركا
 فيه مع المؤنث مثل جريه وصبور ولا
 بناء التانيث مثل علامه ونحذف نونه
 بالاضافه وقد شد نحو سيني واكرضيني

وَفَعَلْنَا وَالْقِيَمَةَ وَمَاعِزَ ذَلِكَ جَمْعُ كَثْرَةٍ - الْحَكِيمُ الرَّسِيمُ

[illegible][illegible]

مستقیم است و در صورتی که
تقاطع خارج باشد در صورتی
که از مرکز خارج باشد

[illegible][illegible][illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

پیش از این در این کتاب

فہرست

وَرَهْمَا أَمْسَ فَإِنَّ دَخَلَ اللَّامُ اسْتَوَى الْجُمُعَةُ

[illegible][illegible][illegible]

مِنْ فَعِلٍ لَا زِمَ لَهُ مَنْ قَامَ بِهِ عَلَى مَعْنَى الثَّبُوتِ
 وَصِفَتُهَا مُخَالَفَةُ الصِّفَةِ الْفَاعِلِ عَلَى حَسَبِ السَّمَاعِ
 كَحَسَنِ صَغْبٍ وَشَدِيدٍ يَنْتَهِي عَنْ رِجَالِهِمْ
 وَتَقْسِيمُ مَسَائِلِهَا أَنْ أَوْ كُنَ الصِّفَةُ بِالْزِمِ وَتَحْدِيدُ
 عَنْهَا وَتَعْمُومُ لَهَا مَضَافٌ أَوْ بِالْإِذْمَارِ وَتَحْدِيدُ عَنْهَا
 فَهَذِهِ سِتَّةٌ وَالْمَعْمُولُ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا مَرْفُوعٌ وَمَنْصُوبٌ
الانعام ١٢
 وَمَجْرُورٌ فَصَارَتْ ثَمَانِيَةً فَالرَّفْعُ عَلَى الْفَاعِلِ وَالصُّبُّ
الانعام ١٢
 عَلَى التَّشْبِيهِ بِأَمَّا تَمَوْلٍ فِي الْمَعْرِفَةِ وَعَلَى التَّمْيِيزِ فِي التَّكْثِيرِ
في الأول ١٢
 وَالْجَوْرُ عَلَى الْإِضَافَةِ وَتَفْصِيلُهَا حَسَنٌ وَجَبُّهُ ثَلَاثَةٌ
في الأول ١٢
 وَكَذَلِكَ حَسَنُ الْوَجْهِ وَحَسِينٌ وَجِبٌّ وَالْحَسَنُ وَجِبٌّ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

لا يجوز زيد الا افضل من عمره ولا زيد افضل
 الا ان يعلم فاذا اضيف فله معنيان احدهما
 وهو لا اكثر ان يقصد به الزيادة على من اضيف
 اليه فيشترط ان يكون منهم مثل زيد افضل
 الناس فلا يجوز يوسف احسن اخوته لخروج
 عنهم باضا فتمهم اليه والثاني ان يقصد بزيادة
 مطلقه ويضاف للتوضيح فيجوز مثل يوسف احسن
 اخوته ويجوز في الاول الافراد والمطابقة
 لمن هوله واما الثاني والمعرف باللام فلا بد
 من المطابقة والذي بمن مفرد مدغم لا غير

فلا يجوز زيد الا افضل من عمره ولا زيد افضل
 الا ان يعلم فاذا اضيف فله معنيان احدهما
 وهو لا اكثر ان يقصد به الزيادة على من اضيف
 اليه فيشترط ان يكون منهم مثل زيد افضل
 الناس فلا يجوز يوسف احسن اخوته لخروج
 عنهم باضا فتمهم اليه والثاني ان يقصد بزيادة
 مطلقه ويضاف للتوضيح فيجوز مثل يوسف احسن
 اخوته ويجوز في الاول الافراد والمطابقة
 لمن هوله واما الثاني والمعرف باللام فلا بد
 من المطابقة والذي بمن مفرد مدغم لا غير

لا يجوز زيد الا افضل من عمره ولا زيد افضل
 الا ان يعلم فاذا اضيف فله معنيان احدهما
 وهو لا اكثر ان يقصد به الزيادة على من اضيف
 اليه فيشترط ان يكون منهم مثل زيد افضل
 الناس فلا يجوز يوسف احسن اخوته لخروج
 عنهم باضا فتمهم اليه والثاني ان يقصد بزيادة
 مطلقه ويضاف للتوضيح فيجوز مثل يوسف احسن
 اخوته ويجوز في الاول الافراد والمطابقة
 لمن هوله واما الثاني والمعرف باللام فلا بد
 من المطابقة والذي بمن مفرد مدغم لا غير

لا يجوز زيد الا افضل من عمره ولا زيد افضل
 الا ان يعلم فاذا اضيف فله معنيان احدهما
 وهو لا اكثر ان يقصد به الزيادة على من اضيف
 اليه فيشترط ان يكون منهم مثل زيد افضل
 الناس فلا يجوز يوسف احسن اخوته لخروج
 عنهم باضا فتمهم اليه والثاني ان يقصد بزيادة
 مطلقه ويضاف للتوضيح فيجوز مثل يوسف احسن
 اخوته ويجوز في الاول الافراد والمطابقة
 لمن هوله واما الثاني والمعرف باللام فلا بد
 من المطابقة والذي بمن مفرد مدغم لا غير

[illegible]

مَا دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي نَفْسِهِ مُقْتَرِنٍ بِأَحَدِ الْأَرْبَعَةِ الثَّلَاثَةِ
وَمِنْ خَوَاصِّهِ دُخُولُ قَدْ وَالسَّيْنِ وَسُوفَ
وَالجَوَازِمِ. وَلِحُوقِ تَاءِ الثَّانِيَةِ سَاكِنَةٌ
وَمِنْ خَوَاصِّهِ فَعَلْتُ الْمَاضِي مَا دَلَّ عَلَى زَمَانٍ قَبْلَ
زَمَانِكَ مَبْنِي عَلَى الْفَتْحِ مَعَ غَيْرِ الضَّمِّ الْمَرْفُوعِ الْمُتَحَرِّكِ

الحاضر الذي انت فيه

[illegible][illegible]

(The page contains dense handwritten Persian text in two columns, likely from a manuscript. The central number 99 is clearly visible.)

والفتحة لفظاً. والسكون مثل يَصْرُبُ والمُتَّصِلُ بِهِ
 ذلك الْيُونُ وَحَدِّهَا مِثْلُ قَضِي بَكَانٍ وَيَضْرِبُونَ
 وَتَضْرِبِينَ وَالْمُعْتَلَّ بِالْوَاوِ وَالْيَاءِ بِالنُّصْبَةِ تَقْدِيرًا
 وَالْفَتْحَةَ لَفْظًا. وَالْحَذْفُ. وَالْمُعْتَلُّ بِالْأَلِفِ بِالنُّصْبَةِ
 وَالْفَتْحَةَ تَقْدِيرًا وَالْحَذْفُ. وَيَرْتَفِعُ إِذَا تَجَرَّدَ عَنِ
 التَّكَصُّبِ وَالْجَائِزِ شَوْ يَقُومُ زَيْدٌ. وَيَكُونُ حَذْفُ
 بَانَ وَلَنْ وَادَنْ وَكِي وَبَانَ مُعْتَدَّةً بَعْدَ حَتَّى
 وَلَا مَكِّي وَلَا مِ الْجُودِ وَالْفَاءُ وَالْوَاوُ وَآفٍ فَإِنْ
 مِثْلُ أُرِيدَ أَنْ تُحْسِنَ إِلَى وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ
 وَأَنْتُمْ تَقْعُرُ بَعْدَ الْعِلْمِ فِي الْمُخَفَّفَةِ مِنَ الْمُثْقَلَةِ وَلَيْسَتْ هَذِهِ

الفتح لفظاً. والسكون مثل يَصْرُبُ والمُتَّصِلُ بِهِ
 ذلك الْيُونُ وَحَدِّهَا مِثْلُ قَضِي بَكَانٍ وَيَضْرِبُونَ
 وَتَضْرِبِينَ وَالْمُعْتَلَّ بِالْوَاوِ وَالْيَاءِ بِالنُّصْبَةِ تَقْدِيرًا
 وَالْفَتْحَةَ لَفْظًا. وَالْحَذْفُ. وَالْمُعْتَلُّ بِالْأَلِفِ بِالنُّصْبَةِ
 وَالْفَتْحَةَ تَقْدِيرًا وَالْحَذْفُ. وَيَرْتَفِعُ إِذَا تَجَرَّدَ عَنِ
 التَّكَصُّبِ وَالْجَائِزِ شَوْ يَقُومُ زَيْدٌ. وَيَكُونُ حَذْفُ
 بَانَ وَلَنْ وَادَنْ وَكِي وَبَانَ مُعْتَدَّةً بَعْدَ حَتَّى
 وَلَا مَكِّي وَلَا مِ الْجُودِ وَالْفَاءُ وَالْوَاوُ وَآفٍ فَإِنْ
 مِثْلُ أُرِيدَ أَنْ تُحْسِنَ إِلَى وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ
 وَأَنْتُمْ تَقْعُرُ بَعْدَ الْعِلْمِ فِي الْمُخَفَّفَةِ مِنَ الْمُثْقَلَةِ وَلَيْسَتْ هَذِهِ

تقديره...
 فتحة...
 سكون...
 متصل...
 يُون...
 قَضِي...
 بَكَانٍ...
 يَضْرِبُونَ...
 تَضْرِبِينَ...
 الْمُعْتَلَّ...
 بِالْوَاوِ...
 وَالْيَاءِ...
 بِالنُّصْبَةِ...
 تَقْدِيرًا...
 الْفَتْحَةَ...
 لَفْظًا...
 الْحَذْفُ...
 الْمُعْتَلُّ...
 بِالْأَلِفِ...
 بِالنُّصْبَةِ...
 الْفَتْحَةَ...
 تَقْدِيرًا...
 الْحَذْفُ...
 يَرْتَفِعُ...
 إِذَا تَجَرَّدَ...
 عَنِ...
 التَّكَصُّبِ...
 الْجَائِزِ...
 شَوْ يَقُومُ...
 زَيْدٌ...
 وَيَكُونُ...
 حَذْفُ...
 بَانَ...
 وَلَنْ...
 وَادَنْ...
 وَكِي...
 وَبَانَ...
 مُعْتَدَّةً...
 بَعْدَ...
 حَتَّى...
 وَلَا...
 مَكِّي...
 وَلَا...
 مِ...
 الْجُودِ...
 وَالْفَاءُ...
 وَالْوَاوُ...
 وَآفٍ...
 فَإِنْ...
 مِثْلُ...
 أُرِيدَ...
 أَنْ تُحْسِنَ...
 إِلَى...
 وَأَنْ تَصُومُوا...
 خَيْرٌ...
 لَكُمْ...
 وَأَنْتُمْ...
 تَقْعُرُ...
 بَعْدَ...
 الْعِلْمِ...
 فِي...
 الْمُخَفَّفَةِ...
 مِنَ...
 الْمُثْقَلَةِ...
 وَلَيْسَتْ...
 هَذِهِ...

الفتح لفظاً. والسكون مثل يَصْرُبُ والمُتَّصِلُ بِهِ
 ذلك الْيُونُ وَحَدِّهَا مِثْلُ قَضِي بَكَانٍ وَيَضْرِبُونَ
 وَتَضْرِبِينَ وَالْمُعْتَلَّ بِالْوَاوِ وَالْيَاءِ بِالنُّصْبَةِ تَقْدِيرًا
 وَالْفَتْحَةَ لَفْظًا. وَالْحَذْفُ. وَالْمُعْتَلُّ بِالْأَلِفِ بِالنُّصْبَةِ
 وَالْفَتْحَةَ تَقْدِيرًا وَالْحَذْفُ. وَيَرْتَفِعُ إِذَا تَجَرَّدَ عَنِ
 التَّكَصُّبِ وَالْجَائِزِ شَوْ يَقُومُ زَيْدٌ. وَيَكُونُ حَذْفُ
 بَانَ وَلَنْ وَادَنْ وَكِي وَبَانَ مُعْتَدَّةً بَعْدَ حَتَّى
 وَلَا مَكِّي وَلَا مِ الْجُودِ وَالْفَاءُ وَالْوَاوُ وَآفٍ فَإِنْ
 مِثْلُ أُرِيدَ أَنْ تُحْسِنَ إِلَى وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ
 وَأَنْتُمْ تَقْعُرُ بَعْدَ الْعِلْمِ فِي الْمُخَفَّفَةِ مِنَ الْمُثْقَلَةِ وَلَيْسَتْ هَذِهِ

[illegible]

۱۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قسم داتا

پیشانی پر گویا

کتابخانه ملی افغانستان

پیش رو

تاریخ ۱۳۰۲

آیة الله العظمى

استاذ

مُسْتَقْبِلًا بِالْأَنْظُرِ إِلَى مَا قَبْلَهَا بِمَعْنَى كُنِيَ وَالْإِلَى مِثْلُ أَسْمَلْتُ
 حَتَّى دَخَلَ الْجَنَّةَ وَكُنْتُ سِرْتُ حَتَّى أَدْخَلَ الْبَلَادَ
 وَأَسِيرُ حَتَّى تَغِيبَ الشَّمْسُ فَإِنْ أَسْرَدَتْ الْحَالُ تَحْقِيقًا
 أَوْ حِكَايَةً كَانَتْ حُرُوفُ ابْتِدَاءٍ ^{بِأَوَّلِهَا} فَيَرْفَعُ وَتَجِبُ السَّيِّئَةُ
 مِثْلُ قَرِضَ فُلَانٌ حَتَّى لَا يُوجِزُونَهُ ^{تَسْلِيَةً} وَمِنْ ثَمَّ مَنَعُ
 الرَّفْعُ فِي كَانَ سَيَرِي حَتَّى أَدْخَلَهَا فِي النَّاشِئَةِ ^{كَانَ} وَ
 أَسْرَتِ حَتَّى نَدَّ خُلَهَا وَجَازَ فِي الثَّامَةِ كَانَ سَيَرِي
 حَتَّى أَدْخَلَهَا وَأَيُّهُمْ سَارَ حَتَّى يَدْخُلَهَا ^{بِأَوَّلِهَا} وَلَا مِثْلُ
 أَسْمَلْتُ لَا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَلَا مِثْلُ الْحُودِ
 لَا مِثْلُ تَأْكِيدِ بَعْدَ التَّنْفِيهِ لِكَانَ مِثْلُ وَمَا كَانَ اللَّهُ
 لِيُعَذِّبَهُمْ ^{لَتَفِي} وَالْفَاءُ بَشَرِطَيْنِ أَحَدُهُمَا السَّيِّئَةُ

114

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

فَلَمْ يَلْقَ الْمَضَارِعَ مَاضِيًا وَنَقِيَّةً وَلَمَّا امْلَأَهَا وَتَحَنَّنَ
 بِالْأَمْرِ تَقَرَّرَ رَجَعًا وَخَذَلَ الْفِعْلَ وَالْأَمْرَ الْأَوَّلَ
 الْإِمَامَ الْمَطْلُوبُ بِنِ الْفِعْلِ وَلَا تَنْتَهِي الْمَطْلُوبُ
 بِهَا التَّوَكُّلُ وَكَلَّمَ اشْكَازَةً تَدْخُلُ عَلَى الْفِعْلَيْنِ
 لِتَسْبِيحِهِ كَمَا رَوَى فِيهِ الثَّانِي وَيُسَمَّيَانِ شَيْءًا كَمَا
 وَجَزَاءً أَفْئَلْ كَمَا مَصَارِعِينَ أَوَّلًا وَفَالْجَزْمُ
 وَإِنْ كَانَ الثَّانِي فَأَوْجِهَانِ وَذَا كَانَ جَزَاءً مَاضِيًا

قوله
 فَمَا لَمْ يَلْقَ الْمَضَارِعَ مَاضِيًا وَنَقِيَّةً
 وَلَمَّا امْلَأَهَا وَتَحَنَّنَ بِالْأَمْرِ تَقَرَّرَ
 رَجَعًا وَخَذَلَ الْفِعْلَ وَالْأَمْرَ الْأَوَّلَ
 الْإِمَامَ الْمَطْلُوبُ بِنِ الْفِعْلِ وَلَا تَنْتَهِي
 الْمَطْلُوبُ بِهَا التَّوَكُّلُ وَكَلَّمَ اشْكَازَةً
 تَدْخُلُ عَلَى الْفِعْلَيْنِ لِتَسْبِيحِهِ كَمَا
 رَوَى فِيهِ الثَّانِي وَيُسَمَّيَانِ شَيْءًا كَمَا
 وَجَزَاءً أَفْئَلْ كَمَا مَصَارِعِينَ أَوَّلًا
 وَفَالْجَزْمُ وَإِنْ كَانَ الثَّانِي فَأَوْجِهَانِ
 وَذَا كَانَ جَزَاءً مَاضِيًا

فَلَمْ يَلْقَ الْمَضَارِعَ مَاضِيًا وَنَقِيَّةً
 وَلَمَّا امْلَأَهَا وَتَحَنَّنَ بِالْأَمْرِ تَقَرَّرَ
 رَجَعًا وَخَذَلَ الْفِعْلَ وَالْأَمْرَ الْأَوَّلَ
 الْإِمَامَ الْمَطْلُوبُ بِنِ الْفِعْلِ وَلَا تَنْتَهِي
 الْمَطْلُوبُ بِهَا التَّوَكُّلُ وَكَلَّمَ اشْكَازَةً
 تَدْخُلُ عَلَى الْفِعْلَيْنِ لِتَسْبِيحِهِ كَمَا
 رَوَى فِيهِ الثَّانِي وَيُسَمَّيَانِ شَيْءًا كَمَا
 وَجَزَاءً أَفْئَلْ كَمَا مَصَارِعِينَ أَوَّلًا
 وَفَالْجَزْمُ وَإِنْ كَانَ الثَّانِي فَأَوْجِهَانِ
 وَذَا كَانَ جَزَاءً مَاضِيًا

مَقْطُوعٌ فَعِلٌ مَا لَمْ يُسَمَّ فَاعِلُهُ هُوَ مَا

[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

این سخنان مبارک و شیرین
 به دل من است چنانکه در این دنیا
 قفس من افغان است و من
 به این دنیا بیایم و بیرون
 مکن من خوش و دلدار
 من بیاورم که در این
 به خوش و خوشی است
 به این دنیا بیایم و بیرون
 به این دنیا بیایم و بیرون
 به این دنیا بیایم و بیرون

[illegible][illegible]

[illegible]

وَمَادَامَ تُوْقِيْتِ امْرِيْمُدَّ وَتُبُوْبُ خَيْرِهَا لِفَا عَلَهَا
 وَمِنْ ثَمَّ اخْتَابَجْ اِلَى طَلِيْمٍ لَّا تَهْ ظَرُوْبُ ، وَكَيْسِي
 لِنَفْسِي مَضْمُونُ الْجَنَّةِ حَالًا وَقَبْلَ مُطْلَقًا ، وَبِجُوزُ
 تَقْدِيْمِ اَخْبَارِهَا كُلِّهَا عَلَ اسْمَائِهَا ، وَهِيَ فِي
 تَقْدِيْمِهَا عَلَيَّ عَلَ ثَلَاثَةِ اَقْسَامٍ قِيَمٌ بِجُوزِ وَهُوَ
 مِنْ كَانِ اِلَى دَاخِلٍ قِيَمٌ لَا بِجُوزٍ وَهُوَ مَا فِي اَوَّلِهِ مَا خِلَافًا
 لَابْنِ نَيْسَانَ فِي غَيْرِ مَا دَامَ وَقِيَمٌ مُخْتَلَفٌ فِيهِ وَهُوَ لَيْسَ

وَمَادَامَ تُوْقِيْتِ امْرِيْمُدَّ وَتُبُوْبُ خَيْرِهَا لِفَا عَلَهَا
 وَمِنْ ثَمَّ اخْتَابَجْ اِلَى طَلِيْمٍ لَّا تَهْ ظَرُوْبُ ، وَكَيْسِي
 لِنَفْسِي مَضْمُونُ الْجَنَّةِ حَالًا وَقَبْلَ مُطْلَقًا ، وَبِجُوزُ
 تَقْدِيْمِ اَخْبَارِهَا كُلِّهَا عَلَ اسْمَائِهَا ، وَهِيَ فِي
 تَقْدِيْمِهَا عَلَيَّ عَلَ ثَلَاثَةِ اَقْسَامٍ قِيَمٌ بِجُوزِ وَهُوَ
 مِنْ كَانِ اِلَى دَاخِلٍ قِيَمٌ لَا بِجُوزٍ وَهُوَ مَا فِي اَوَّلِهِ مَا خِلَافًا
 لَابْنِ نَيْسَانَ فِي غَيْرِ مَا دَامَ وَقِيَمٌ مُخْتَلَفٌ فِيهِ وَهُوَ لَيْسَ

وَمَادَامَ تُوْقِيْتِ امْرِيْمُدَّ وَتُبُوْبُ خَيْرِهَا لِفَا عَلَهَا
 وَمِنْ ثَمَّ اخْتَابَجْ اِلَى طَلِيْمٍ لَّا تَهْ ظَرُوْبُ ، وَكَيْسِي
 لِنَفْسِي مَضْمُونُ الْجَنَّةِ حَالًا وَقَبْلَ مُطْلَقًا ، وَبِجُوزُ
 تَقْدِيْمِ اَخْبَارِهَا كُلِّهَا عَلَ اسْمَائِهَا ، وَهِيَ فِي
 تَقْدِيْمِهَا عَلَيَّ عَلَ ثَلَاثَةِ اَقْسَامٍ قِيَمٌ بِجُوزِ وَهُوَ
 مِنْ كَانِ اِلَى دَاخِلٍ قِيَمٌ لَا بِجُوزٍ وَهُوَ مَا فِي اَوَّلِهِ مَا خِلَافًا
 لَابْنِ نَيْسَانَ فِي غَيْرِ مَا دَامَ وَقِيَمٌ مُخْتَلَفٌ فِيهِ وَهُوَ لَيْسَ

وَمَادَامَ تُوْقِيْتِ امْرِيْمُدَّ وَتُبُوْبُ خَيْرِهَا لِفَا عَلَهَا
 وَمِنْ ثَمَّ اخْتَابَجْ اِلَى طَلِيْمٍ لَّا تَهْ ظَرُوْبُ ، وَكَيْسِي
 لِنَفْسِي مَضْمُونُ الْجَنَّةِ حَالًا وَقَبْلَ مُطْلَقًا ، وَبِجُوزُ
 تَقْدِيْمِ اَخْبَارِهَا كُلِّهَا عَلَ اسْمَائِهَا ، وَهِيَ فِي
 تَقْدِيْمِهَا عَلَيَّ عَلَ ثَلَاثَةِ اَقْسَامٍ قِيَمٌ بِجُوزِ وَهُوَ
 مِنْ كَانِ اِلَى دَاخِلٍ قِيَمٌ لَا بِجُوزٍ وَهُوَ مَا فِي اَوَّلِهِ مَا خِلَافًا
 لَابْنِ نَيْسَانَ فِي غَيْرِ مَا دَامَ وَقِيَمٌ مُخْتَلَفٌ فِيهِ وَهُوَ لَيْسَ

[illegible][illegible]

[illegible]

وهو مُبْتَدَأٌ وما قبله خَبَرُهُ، وأخبر مُبْتَدَأُ

تَحَذُّرٌ مِثْلُ فِعْمِ الرَّجُلِ تَرِيْدٌ

اولی الامر ان الله قد جعل في كل شيء
 حكمة فمن اراد ان يفهمها فليصبر
 الى ما لا يحصى من النعمان
 واما قوله تعالى فمن اراد
 ان يفهمها فليصبر الى ما لا يحصى
 من النعمان
 فانما يريد ان يفهمها فليصبر
 الى ما لا يحصى من النعمان
 واما قوله تعالى فمن اراد
 ان يفهمها فليصبر الى ما لا يحصى
 من النعمان
 فانما يريد ان يفهمها فليصبر
 الى ما لا يحصى من النعمان

[Handwritten Persian script from folio 9v]

وشرطه مطابقة الفاعل، ويحس مثل القوم
 الذين كذبوا، وشبهه متاؤل، وقد يحدث
 المخصوص ذا علم مثل نعم العبد، وقنع
 المكاهدون وساء مثل بشي، ومنها حبذا
 وفاعله ذا ولا يتغير وبعد المخصوص، و
 غرابه كإغراب مخصص نعم، ويجوز أن يقع
 قبل المخصص وبعدة قبيح، أو حال على مخصص

وشروطه مطابقة الفاعل، ويحس مثل القوم
 الذين كذبوا، وشبهه متاؤل، وقد يحدث
 المخصوص ذا علم مثل نعم العبد، وقنع
 المكاهدون وساء مثل بشي، ومنها حبذا
 وفاعله ذا ولا يتغير وبعد المخصص، و
 غرابه كإغراب مخصص نعم، ويجوز أن يقع
 قبل المخصص وبعدة قبيح، أو حال على مخصص

الحرف

ما دل على معنى في غيره، ومن ثم احتاج في
 جزئيه إلى اسم أو فعل حروف الجر ما وضع
 لأفشاء الفعل ومعناه إلى ما يليه، وهي من وإلى

وشرطه مطابقة الفاعل، ويحس مثل القوم
 الذين كذبوا، وشبهه متاؤل، وقد يحدث
 المخصوص ذا علم مثل نعم العبد، وقنع
 المكاهدون وساء مثل بشي، ومنها حبذا
 وفاعله ذا ولا يتغير وبعد المخصص، و
 غرابه كإغراب مخصص نعم، ويجوز أن يقع
 قبل المخصص وبعدة قبيح، أو حال على مخصص

وشرطه مطابقة الفاعل، ويحس مثل القوم
 الذين كذبوا، وشبهه متاؤل، وقد يحدث
 المخصوص ذا علم مثل نعم العبد، وقنع
 المكاهدون وساء مثل بشي، ومنها حبذا
 وفاعله ذا ولا يتغير وبعد المخصص، و
 غرابه كإغراب مخصص نعم، ويجوز أن يقع
 قبل المخصص وبعدة قبيح، أو حال على مخصص

وشرطه مطابقة الفاعل، ويحس مثل القوم
 الذين كذبوا، وشبهه متاؤل، وقد يحدث
 المخصوص ذا علم مثل نعم العبد، وقنع
 المكاهدون وساء مثل بشي، ومنها حبذا
 وفاعله ذا ولا يتغير وبعد المخصص، و
 غرابه كإغراب مخصص نعم، ويجوز أن يقع
 قبل المخصص وبعدة قبيح، أو حال على مخصص

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

[illegible]

بالفعل ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 صد الكلام سوى ان في بعكسها + ولحقها
 ما فتلى على لافضه وتدخل حينئذ على
 الافعال فان لا تغير معنى الجملة + وان مع
 جملة ما في حكم المفرد + ومن ثم وجب الكسر في
 موضع الجمل - والفقه في موضع المفرد فكسرت
 ابتداء + وبعد القول - وبعد الموصول وفتحت
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

كذا في قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

قوله ان وان وكان ولكن وليت ولعل ولها
 فاعلة ومفعولة ومبتدأ ومضافا اليها وقالوا
 لو انك لانه مبتدأ - ولو انك لاق فاعل فان جاز

[illegible]

وَلَدَتْكَ دَخَلَتْ الْأُمُّ مَعَ الْمَكْسُورَةِ دُونَهَا عَلَى
 الْحَبْرِ أَوَلَا يَسِمُ إِذَا قُصِلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا أَوْ عَلَى مَا
 بَيْنَهُمَا وَفِي لَكِنْ ضَعِيفٌ وَتَحَقَّقَ الْمَكْسُورَةُ
 فَيَلْزِمُهَا اللَّامُ وَيَجُوزُ الْغَاوُهَا وَيَجُوزُ دُخُولُهَا
 عَلَى فَعْلٍ مِنْ أَعْمَالِ الْمُتَبَدِّلِ أَخْلَافًا لِلْكُوفِيِّينَ
 فِي التَّعْمِيمِ وَتَحَقَّقَ الْمَفْتُوحَةُ تَعْمِلُ فِي ضَمِّهِ
 شَايَ مُقَدَّرٌ وَتَدْخُلُ عَلَى الْجَمْلِ مُطْلَقًا وَشَدًّا
 أَعْمَالُهَا فِي غَيْرِهِ وَيَلْزِمُهَا مَعَ الْفَعْلِ السُّبُّ وَنُ

وَلَدَتْكَ دَخَلَتْ الْأُمُّ مَعَ الْمَكْسُورَةِ دُونَهَا عَلَى
 الْحَبْرِ أَوَلَا يَسِمُ إِذَا قُصِلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا أَوْ عَلَى مَا
 بَيْنَهُمَا وَفِي لَكِنْ ضَعِيفٌ وَتَحَقَّقَ الْمَكْسُورَةُ
 فَيَلْزِمُهَا اللَّامُ وَيَجُوزُ الْغَاوُهَا وَيَجُوزُ دُخُولُهَا
 عَلَى فَعْلٍ مِنْ أَعْمَالِ الْمُتَبَدِّلِ أَخْلَافًا لِلْكُوفِيِّينَ
 فِي التَّعْمِيمِ وَتَحَقَّقَ الْمَفْتُوحَةُ تَعْمِلُ فِي ضَمِّهِ
 شَايَ مُقَدَّرٌ وَتَدْخُلُ عَلَى الْجَمْلِ مُطْلَقًا وَشَدًّا
 أَعْمَالُهَا فِي غَيْرِهِ وَيَلْزِمُهَا مَعَ الْفَعْلِ السُّبُّ وَنُ

وَلَدَتْكَ دَخَلَتْ الْأُمُّ مَعَ الْمَكْسُورَةِ دُونَهَا عَلَى
 الْحَبْرِ أَوَلَا يَسِمُ إِذَا قُصِلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا أَوْ عَلَى مَا
 بَيْنَهُمَا وَفِي لَكِنْ ضَعِيفٌ وَتَحَقَّقَ الْمَكْسُورَةُ
 فَيَلْزِمُهَا اللَّامُ وَيَجُوزُ الْغَاوُهَا وَيَجُوزُ دُخُولُهَا
 عَلَى فَعْلٍ مِنْ أَعْمَالِ الْمُتَبَدِّلِ أَخْلَافًا لِلْكُوفِيِّينَ
 فِي التَّعْمِيمِ وَتَحَقَّقَ الْمَفْتُوحَةُ تَعْمِلُ فِي ضَمِّهِ
 شَايَ مُقَدَّرٌ وَتَدْخُلُ عَلَى الْجَمْلِ مُطْلَقًا وَشَدًّا
 أَعْمَالُهَا فِي غَيْرِهِ وَيَلْزِمُهَا مَعَ الْفَعْلِ السُّبُّ وَنُ

وَلَدَتْكَ دَخَلَتْ الْأُمُّ مَعَ الْمَكْسُورَةِ دُونَهَا عَلَى
 الْحَبْرِ أَوَلَا يَسِمُ إِذَا قُصِلَ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا أَوْ عَلَى مَا
 بَيْنَهُمَا وَفِي لَكِنْ ضَعِيفٌ وَتَحَقَّقَ الْمَكْسُورَةُ
 فَيَلْزِمُهَا اللَّامُ وَيَجُوزُ الْغَاوُهَا وَيَجُوزُ دُخُولُهَا
 عَلَى فَعْلٍ مِنْ أَعْمَالِ الْمُتَبَدِّلِ أَخْلَافًا لِلْكُوفِيِّينَ
 فِي التَّعْمِيمِ وَتَحَقَّقَ الْمَفْتُوحَةُ تَعْمِلُ فِي ضَمِّهِ
 شَايَ مُقَدَّرٌ وَتَدْخُلُ عَلَى الْجَمْلِ مُطْلَقًا وَشَدًّا
 أَعْمَالُهَا فِي غَيْرِهِ وَيَلْزِمُهَا مَعَ الْفَعْلِ السُّبُّ وَنُ

[illegible]

[illegible]

۱. کتابت و تصحیف
 ۲. کتابت و تصحیف
 ۳. کتابت و تصحیف
 ۴. کتابت و تصحیف
 ۵. کتابت و تصحیف
 ۶. کتابت و تصحیف
 ۷. کتابت و تصحیف
 ۸. کتابت و تصحیف
 ۹. کتابت و تصحیف
 ۱۰. کتابت و تصحیف

عبدالعزیز بن عبدالمطلب
عبدالحمید بن عبدالمطلب
عبدالرشید بن عبدالمطلب
عبدالکریم بن عبدالمطلب
عبدالمنعم بن عبدالمطلب
عبدالواحد بن عبدالمطلب
عبدالجبار بن عبدالمطلب
عبدالکبیر بن عبدالمطلب
عبدالغنی بن عبدالمطلب
عبداللطیف بن عبدالمطلب
عبدالرحمن بن عبدالمطلب
عبدالصمد بن عبدالمطلب
عبدالناصر بن عبدالمطلب
عبدالہاشم بن عبدالمطلب
عبدالعباس بن عبدالمطلب
عبدالعلی بن عبدالمطلب
عبدالرضا بن عبدالمطلب
عبدالکاظم بن عبدالمطلب
عبدالجعفر بن عبدالمطلب
عبدالصادق بن عبدالمطلب
عبدالاکبر بن عبدالمطلب
عبدالغلام بن عبدالمطلب
عبدالغیاث بن عبدالمطلب
عبدالغفار بن عبدالمطلب
عبدالغفور بن عبدالمطلب
عبدالغفار بن عبدالمطلب

[illegible]

11-11-64

وکلمه درون السور که
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این

واللام تقدّم ذكرها حرفا التفسير
 حاشا الى تكرار ذكرها ١٣١
 اتي وان فان مختصة بما في معنى لقول
 حروف المصدر رما وان وان
 اي بقول مستقر في معنى القول ١٣٢
 فالاو لان للفعلية وان للاسمية
 حروف التحضيض هلا و لا و لا
 ولو ما لها صد الكلام ويلزم الفعل
 لفظا او نقدا يرا حرف التوقع قد

١٣١
 وکلمه درون السور که
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این

وکلمه درون السور که
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این

وکلمه درون السور که
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این
 در کتب است باقی معنی
 چون مصدر است و این

[illegible]

وهي في المضارع للتقليل حُرْفُ الاستفهام

الْهُمَزَةُ وَهَلْ لَهَا مَصْدَرٌ أَمْ لَا كَلَامٌ يَقُولُ

استزيد قائم و اقام عمره و وكذلك شكل

وَاللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ فَقَالَ قَوْلُكَ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ

وَاتَّخِذْ زَيْدًا وَهَوَا خَوْلًا - وَازِيدْ عِنْدَكَ أُمَّ عَمْرٍو

دائماً اذما وقع واقمن كان. واومئى كان دونهل

عُورُوا فِي الشَّرِّ إِنَّا وَلَوْ أُمَّا لَهَاصِدُ

[illegible][illegible][illegible]

۱- در این کتاب که در این کتاب است
 ۲- در این کتاب که در این کتاب است
 ۳- در این کتاب که در این کتاب است
 ۴- در این کتاب که در این کتاب است
 ۵- در این کتاب که در این کتاب است
 ۶- در این کتاب که در این کتاب است
 ۷- در این کتاب که در این کتاب است
 ۸- در این کتاب که در این کتاب است
 ۹- در این کتاب که در این کتاب است
 ۱۰- در این کتاب که در این کتاب است

و لا یجوز ان یسأل عن غیر ذلک و لا یجوز ان یسأل عن غیر ذلک

و اول کلام علی الشرط لزم الماضی لفظاً و
 معنی فی طریق و کان الجواب للقسم
 مثل والله ان آتیتنی او ان لم تأتینی
 لا کومئک و ان توسیط بتقدیم الشرط
 او غیره جائز ان یعیبر و ان یلغی کقولک
 انا والله ان تأتیتنی انک و ان آتیتنی والله
 لا ینک و تقدیر القسم کاللفظ مثل کئن
 اخرجوا لا یخرجون و ان اطعموهم واکم للتفصیل

و اول کلام علی الشرط لزم الماضی لفظاً و
 معنی فی طریق و کان الجواب للقسم
 مثل والله ان آتیتنی او ان لم تأتینی
 لا کومئک و ان توسیط بتقدیم الشرط
 او غیره جائز ان یعیبر و ان یلغی کقولک
 انا والله ان تأتیتنی انک و ان آتیتنی والله
 لا ینک و تقدیر القسم کاللفظ مثل کئن
 اخرجوا لا یخرجون و ان اطعموهم واکم للتفصیل

و اول کلام علی الشرط لزم الماضی لفظاً و
 معنی فی طریق و کان الجواب للقسم
 مثل والله ان آتیتنی او ان لم تأتینی
 لا کومئک و ان توسیط بتقدیم الشرط
 او غیره جائز ان یعیبر و ان یلغی کقولک
 انا والله ان تأتیتنی انک و ان آتیتنی والله
 لا ینک و تقدیر القسم کاللفظ مثل کئن
 اخرجوا لا یخرجون و ان اطعموهم واکم للتفصیل

علاست حال سوزنا است
افزون کلام از اصل خود لایزاله
بشدت آنکه در بعضی مواضع حال ناز
سند الیه تذکر دی چشمه
فعل ظاهر شود چه که در جای اعلا
بر کار و جهات اول
با شوق و غم و دود
با شوق و غم و دود
با شوق و غم و دود
با شوق و غم و دود
با شوق و غم و دود

[illegible]

